Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 184 (15807) | 1981 оной августын 11, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

ҮБҺЭ ХУРЯАЛГА, СИЛОС ДАРАЛГА, СЕНАЖ БЭЛДЭЛГЫЕ ЖЭГДЭ ҺАЙНААР ЯБУУЛХА!

ЭМХИТЭЙ АЖАЛААРАА ХАРЮУСАНА

Байгша ондо малдаа тэжээл элбэгээр бэлэдхэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаха тухай КПСС-эй обкомой, республикын Верховно Соведэй Президиумэй болон Министрнүүдэй Соведэй хандалга бэшэгтэ Хорин районой ажалшад бодото ажалаараа харюусажа байна. Сагай уларилай таагүй, ган гасуур болоошье һаа, районой худөө ажахын худэлмэрилэгшэд 48 мянган тонно бүдүүн тэжээл, тэрэ тоото 25.7 мянган тонно үбһэ бэлэдхэхэ, 15 мянган тонно силос дараха, 1925 тонно ногооной гурил гаргаха хүсэлтэйгөөр худэлнэ.

Мүнөө үедэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ совхозуудай худэлмэришэдһөө гадна районой предприятинуудай, эмхи зургаануудай коллективүүд, пенсионерүүд, гэртээ байдаг эхэнэрүүд, һургуулинин һурагшад хабаадана. Энэ худэлмэридэ ябагшадай социалис мүрысөөнэй гурим зохёогдожо, ажалай түлөөһэн гуримшуулагдаһан, хүнүүдые моральна болон материальна талаар урмашуулха хэмжээнүүд хараалагдаһан байна.

Һүүлэй ган гасуур жэлнүүдтэ эндэхи ажахынууд малаа тэжээлээр хангаха талаар аша үрэтэй ехэ худэлмэри ябуулдаг, нуга сабшалангаа һайжаруулдаг болонхой. Анаагай, Хүрбын, Хасууртайн, Дээдэ-Тайлсын совхозуудай луговодуудай, таряашадай ороддосотой ажалые онсолон тэмдэглэхээр.

Республикынгаа дээдын зургаануудай хандалгада харюу болгон, Худэрийн совхозой, Түнхэнэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ажалшадай үүсхэлые дэмжэн, Анаагай совхозой коллективүүд дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абанхай. Эдэнэр 21 мянган центнер үбһэ, тэрэ тоодо 5 мянган центнер зелёнко, 300 тонно ногооной витаминтай гурил, 1500 тонно сенаж, 2000 тонно силос, 120 тонно набшаһата тэжээл, халаахай гэхэ мэтые бэлэдхэжэ эбаха зорилго урдаа табла. Булам, Ониноборск, Аинск һуринүүдай хүн зон 30 тонно ногоо суглуулжа. АВМ агрегадта тушааха уялга абанхай. Энэнь айл бүхэндэ нэгэ центнер хүртэнэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ совхозой худэлмэрилэгшэд бүгэдөөрөө тэжээл бэлэдхэлгэдэ ябана. Хамта дээрээ үбһэшэдэй 8 звено, оньһожоруулагдамал 3 звено ажаллажа байна. Хажуураар сабшаха худэлмэридэ зуугаад хүн табигданхай.

Үбһэ хуряалгада бүхы малшад — хонишод, һаалишад, мал адуулагшад хабаадана, пенсионерүүд, һурагшад болон студентнэр, амархала иишэ ерэһэн хүнүүдые худөөгэй ажалшадта туһална. Һүүлэй мэдээгээр, эндэ 300 гаран гектарай ногоон сабшагдаад, мянга гаран центнер үбһэн нөөсэлэгдөө. 135 тонно ногооной гурил гаргагдаа, 80 тонно набшаһата тэжээл бэлэдхэгдэ.

Үбһэшэдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Аюржана Жаповай, Вениамин Ситниковэй, Александр Корнаковой даадаг звенонууд түрүүлжэ ябана. Хүнды гэжэ газарта АВМ 0.65 тухэлэй агрегат бүтээсэ ехэтэйгээр худэлгэгдэнэ. Энэ агрегадай машинистээр дүршэлтэй механизатор Иннокентий Ильин ажаллана.

Тэрэшэлэн Дээдэ-Тайлсын, Хүрбын, Хасууртайн совхозуудта үбһэ, тэжээл бэлэдхэлгэ эмхитэйгээр ябуулагдажа байна.

Районой ажахынууд үбһэ, тэжээл бэлэдхолгэдэ ябажа байһан хүнүүдые халуун анхаралааф хүреэлнэ. Хаа хаанагүй хамтын эдэли бэлэдгэнэ, шэнэ галета, журналнуud нишэ асарагдана, «Дайшалхы хуудаһануud». «Сахилгаан» гаргагдана. Партийна, профсоюзай болон комсомолой организацинуud үбһэшэдэй дунда политическэ болон хүмүүжүүлгын худэлмэри үргэлгээр ябуулна.

Д. ДОРЖИЕВ.
худөө бэшэгшэ.

ХОЁР ХАЛААНДА

Хяагтын районой «Дружба» колхоздо нинтынгээ малда тэжээл бэлэдхэхэ худэлмэри һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Эндэ үбһэ сабшаха, сенаж дарахынгаа хажуугаар шэмэтэ ногооной гурил нөөсэлэлгэдэ жэл бүри ехэхэн анхарал хандуулагдана.

Байгша ондо июнь һарын түрүүшын үдэрһөө АВМ агрегадаа худэлгэжэ эхилээ юм. Эндэ Александр Барабошиной хүтэлбэрилдэг бригада 4—4 хүнһөө бүридэһэн звено болгогдожо, хоёр халаанда худэлгэгдэнэ. Тэрэ тоодо Ехэ-Худэрийн дунда һургуулиин һурагшад олоороо хабаадалсана.

— Манай бригада витаминтай ногоон гурил түсэбһөө гадуур бэлэдхэхын хойноһоо оролдожо байнабди. Нинтын малай үбэлжэлые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ бидэнэй хубита ехэ, — гээд бригадир Александр Барабошин хөөрэнэ.

Г. РАДНАЕВА.

МАЛШАДАЙ БРИГАДА ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

Октябриин 60 жэлэй ойн нэрэмжэтэ колхозой Үхэр-Шулуунай сабшалантай ногоон энэ ган гасуур жэлдэшье яһала һайн байба. Эндэхи ургасые хонишодой, үхэршэдэй бригада хуряажа абаха даабаритай юм.

Хонишодой бригадые зоотехник Доржо Ванчиков даажа гаранхай. Бригадань 5 звеноёо бүридэнэ. Эдэнэр эхэ хонидой 13 отарын хони, хурьгадта элюулхэ һайн шанартай үбһэ бэлэдхэхэ зорилготой.

Мүнөө үедэ энэ бригадын хүсөөр тус тустаа 80—90 центнерэй 15 һүри бодхоогдоод, дүн хамта 1350 центнер үбһэн нөөсэлэгдэбэ.

Нүхэр Ванчиковай бригадада 40 гаран хүн ажаллана. Тэрэ тоодо 25 хубүүд, басагад гар хажуураар ногоо сабшана. Хажууршадай дундаһаа Константин Гуруев, Пурбо Гомбоев, Гэнданжаб Цыренов, Софья Ванданова, Нима Мункуев, Александр Ванданов гэгшэд шалгарба.

Гадна энэ бригадада 9 трактор, нэгэ автомашина даалгаганхай. Үбһэ сабшалга дээрэ трактористнуud Камалов, Цыдыпов гэгшэд удэрэйнгөө даабарие 1.5 дахин үлүүлэн дүүргэнэ. Үбһэ һуриллэгдэг түхеэрэлгэ дээрэ Буряадай АССР-эй габьяата механизатор Сергей Сагалеев бүтээсэ ехэтэйгээр худэлнэ.

Бригадын гэшүүд бүхыдөө тооной машина техникэ һайса мэдэхэ хадаа, тэдэнээ һаадгүйгөөр худэлгэжэ шадана. Үглөөнэй 8 часһаа удэшын 8 час хүрэтэр ажалай халуун охин эндэ замхадагүй.

Тээсгэн энэ бригадын коллектив КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, республикын Министрнүүдэй Соведэй хандалга бэшэгтэй танилсаад, абаһан уялгаяа дүүргэхэ габшагай ажалай вахтада жагсаа һэн,

Колхозой үбһэшэдэй бригадануудай, звенонуудай хоорондохи социалис мүрысөөнэй дүн недели бүхэндэ согсологдоно. Графигай ёһоор, һайн шанартай үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө бэлүүлһэн звено бүхэндэ эрье хонин, 25 түхэриг мүнгэн шан барюулагдана. Нимэ шанда Доржо Гомбоевой, Цыбан Мункуевай, Иван Раданжановай, Доржо Вандановай звенонуud хүртэнэн байна.

Ц. САГАЛЕЕВ.
колхозой парткомой гэшүүн.

Зэдэ.

ТҮЛЭГ ДУНДАА

Хамниин совхозой түб — Хамни тосхондо силос дараллга ехэ һайнаар, һайн шанартайгаар ябажа байна. Эндэ дарагдаһан силос гол түлэб һаалиин фермын үнеэдтэ үгтэхэ юм. Силостэ орохо ногоон 255 гектарта таригдаһан. Тэрэниие гурба-дүрбэн комбайн хуряана, олон машина зөөнэ.

Түрүүшын үдэрнүүдтэ үзэгдэһэн дутуу дунданууд усадхагдаад, мүнөө худэлмэринь түлэг дундаа ябажа байна. Хамниин дунда һургуулиин ахамад классуудай һурагшад силос даралгада эдэбхитэйгээр хабаадана.

Дурсагдаһан ажахын 2-дохи отделенидэ силос даралга мүн лэ амжалтатай эхилбэ. Совхозой парткомой секретарь В. Б. Соктоев экономист хоёр отделени дээгүүр ябажа, худэлмэриин түлөөһэн тухай гуримтай хүнүүдые танилсуулна.

Мүнөө үедэ түбэй фермдэ силос дарагшад хэһэн ажалаараа түрүүлжэ ябана. Тэдэниие нүхэр Л. Д. Хандуев зүбөөр хүтэлбэрилнэ гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

С. ЦЫБЕНОВ.
Захаминай район.

ТАРЯАШАДАЙ ЗУНАЙ АЖАЛ ХЭРЭГҮҮД

ВОРОНЕЖ. Ургаса хуряалгын дүргэгдэн сасуу хахалгаа эхилхэ гэһэн уряа доро комиссиедевицкэ районой таряашад ажаллана. Тэдэнэр область дотороо эгээл түрүүлэн намарай ургамалнуудые таригдаха полине бэлэн болгоо юм. Сагай уларилай үеэ байдалые хараада абаа, эрдэмтэдэй заабарилаа, бүхы полинуud дээрэ ажалшадые байгаад, лущеничжо байгаад, лущеничжо бэлэн байна.

Верхнехавска, Репьевска, Грязовецко болон областинин ургад районуудай механизаторнуud газар хахалалга дүрэ габшагайгаар худэлнэ. Тамбовай ургамалнуудай таригдаха полинин гурбанай дүрбэй хубинь бэлэн болгогдоо.

БРЯНСК. Областинин ажахынууд эртын сортын хараабха хуряжа эхилээ. Хараабха ашаһан эшелонуud районой промышленна түбүүдэ альгаагдана.

Энэ зундаа хура бороо ихэ байжа, хартаабхын хугацаные һаатуулһан байна. Гэбшье хартаабха ургуулагдаа нимэ эрхэ байдалда һайн ургаса абахын тула ехэ хүсэлтэй оролдолго гаргаһан байна. Хэдэ дахин зуруud хоорондын элдүүрилгэ хэһэн, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые тарааһан, ехэхэн участогые уһалһан байна. Жэшээнь, Климовскэ районой «Большевик» колхоздо гектар бүриһөө 135 центнер хартаабха хуряана. Областинин ажахынууд август һарада 40 мянга гаран тонно хартаабха гүрэндөө хулалдахые хараална. Тэдэнэй 30,5 мянган тоннонь нисплэлэй хүн зондо эльгээгдэхэ юм.

МАРЫ. Мургабай голын ажахынууд хүсы үбһэнэй үрэһэ хүрэнгэ суглуулна. Иолотанска районой колхозууд хүсы үбһэнэй үрэһэ тушаажа эхилээ.

Марыйска областинин таряашад мүнөө жэл 3500 центнер тэжээлэй үнэтэ үргамалай үрэһэ бэлэдхэхые шидэнхэй. Энэнь нёдондоной хиноо һураггүй ехэ юм. Байрам-Адийска районой тусхай шэглэлтэй «Ленинизм» совхоз 2 мянган центнер үрэһэ хүрэнгэ гүрэнэй амбаарта оруулха байна.

АЛМА-АТА. Тушаан абалгын пунктнуud, бэлэдхэлэй баазануудта оруулагдангүйгөөр. Казахстанай нисплэл хотын хүн зондо овощ болон хартаабха эльгээгдэжэ эхилбэ. Овощ тарижа ургуулдаг город шадарай 9 ажахы тэндэ өөһэдынгөө магазинуудые нээгээ юм.

Овощ ургуулагшад худалдан абагшадтай иимэ харилсаа холбоо бэлүүлдэг болоһоньһоо хойшо, оньһон аргаар хуряахада, зөөхэдэ тааруу шэнэ сортын томат ба үгэрсэ тарижа ургуулдаг болоо юм. Грядка дээрэһээ хуряагдан сасуунь овощ эльгээгдэдэг байна.

СЫКТЫВКАР. Коми АССР-эй урда районуудай ажахынууд хартаабха малтажа эхилээ. Мүнөө жэл эндэхи хартаабхын поли мянга гаран гектараар ургэдхэгдөө юм. Түрүү совхозуud гектарһаа 270 центнер хуряаса. Энэнь түсэбөө хоёр дахин шахуу ехэ болоно. Хойшо хойто зүгэй горнягуудта ба оро үсхэбэрилэгшэдтэ «хоёрдохи хилээмэнэй» ургаса эльгээгдэнэ.

(ТАСС-ай корр).

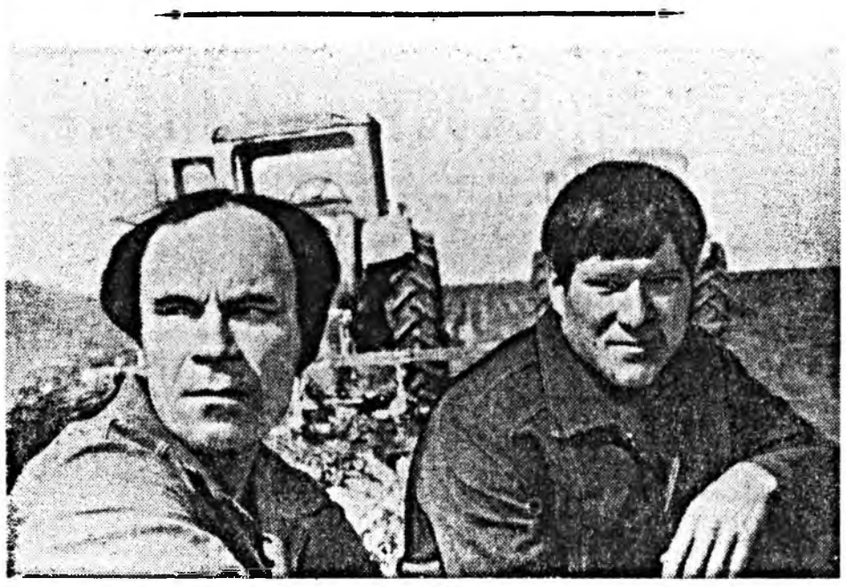

ИСТОМИНО тосхонһоо тээ зүүлжэ бөөн-бөөн нарһан тужын үбэрөөр хартаабхын үргэлжэ ногоон поли нэмжынэ. Энэ газарта утаашань тарижархиһан хартаабхын эшэнүүдэй зуруудууд шугамдал сэхээр жэрылдэнэ.

Тус полинин дуидуур хоёр трактор һубарин ябажа, хартаабхын зуруud хоорондын элдүүрилгэ хэнэ, хүрһыень сэбэрлэнэ.

Василий Яковлевич Суворов Кабанскын шубуунай фабрикада арбаад жэлдэ хартаабхашанаар худэлнэ. Жэл бүхэндэ муу бэшэ ургаса абадаг. Жэшээнь, хура бороотой зунай үедэ гектарай 150 хүрэтэр центнер хартаабха ургуулдаг байһан. Мүн урзанда, нёдондо гектар бүриһөө 95—98 центнер хартаабха абаа юм.

— Бүхыдөө эндэмнай 90 гектарта хартаабха таригданхай. Газарыньшье үрэжэлөөр һайн. Бүртаг ногоошье үгы. Шниг нойтон хаһа сагтаа дутаалдажа, бага хатаан алдаба. Тингэбэшье ургасамнай һүүлэй хура бороодо һураггүй һайжаржа байна,—гэжэ звеное даагша хэлэнэ.

— Гектарай хэды шэнээн ургаса абахабди гэжэ һананат?

—Хартаабхын ургаса тиимэ эрхим һайн, баһал дан муушье гэхээр бэшэ. Гансал зарим газартаа эшэнь шэнгэншэг. Үшөө һара хахад шахуу ургаха гүб даа. Тингэтэр һайн болохо, гектарай 100 центнер хартаабха гараха аабза гээд һананаб,—гэжэ тэрэ харюусана.

Мүнөө тэрэ звеногойнгоо гэшүүн залуу механизатор Сергей Сурановтай бүхы газарайнгаа зуруud хоорондын элдүүрилгые хоёрдохёо хэжэ дүүргээд байна.

ЭНЭ ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) В .Я. Суворов, С. Я. Суранов гэгшэдые харанат.

М НАМЖИЛОВАЙ фототекст.

Кабанскын район.

ЭРХИМҮҮДҺЭЭ ЖЭШЭЭ АБАМААР

ОРЛИГ. (Телефоноор абтаба). Би һаяхана «Улаан Аха» колхозоор ябажа ерээб. Энэ колхозой правлени, партийна организаци үбһэ бэлэдхэхэ хэрэгтэ угаа ехэ анхарал хандуулна. Мүнөө жэлэй гандуу байдалые хараада абажа, гол сабшалангаа гадуур ойн соорхойн, болдог, намаг газарай ногоое бүхыдэнь һайнаар хуряаха эрилтэ үбһэшэдэй звенонуудай урда табиһан байха юм.

Мүнөө үедэ эндэхи Бүрэн-Гол гэдэг ехэ талын ногоон хуряагдана. Эндэ үбһэшэдэй хоёр звено худэлжэ байна. Нэгыень республикын габьяата механизатор Чултум Лопсонович Гомбоев хүтэлбэрилнэ. Нүгөөдыень Сергей Зундуевич Дыржипов ударидана. Һаяын мэдээгээр эдэ звенонууд 110—120 центнер үбһэ һуриллөд байна. Эдэнэр ургасаяа бүхыдэнь гар хажуураар сабшажа абана. Тингэжэ звено бүхэниинь 400 центнер үбһэ бэлэдхэхэ даабаряа заабол дүүргэхээр ажаллана.

Колхозой хоёрдохи бригадын Алаг-Шулуун гэдэг газарта худэлдэг Александр Буханаевай хүтэлбэрилдэг үбһэшэдэй звено мүн лэ түрүү зэргэдэ гаранхай. Тус звеногой гэшүүд гол сабшалан дээрэһээ гектарай 12—13 центнер үбһэ һуриллжэ абаха зорилготойгоор худэлжэ байнхай. Мүнөө эдэнэр 200-гаад центнер үбһэ һуриллэхэй.

Үрьёолог нютагта коммунист Владимир Жамсаевич Будаевай звено жэшээтэ найнаар ажаллана. Звеное даагша үбэлдөө малшанаар худэлөөд, зундаа үбһэ хуряадаг заншалтай. Эдэ удэрнүүдтэ 120 центнер үбһэн һуриллэгдөө. Звенодонь гол түлэб һургуулиин һурагшад ажаллана. Эдэнэрэй дундаһаа Цыпилма, Булат Тагдановуud, Туяана, Тарас Будаевуud эршэтэй һайнаар худэлжэ, бүгэдын магтаалда хүртэнэ.

Звеногой гэшүүд Жалга, Гүбээ гэдэг газарнуудта нилээд ехэ ногоо сабшаад байна. Харин удэр бүри тооной орожо байһан хура бороо ажалдань ехэхэн һаад хүргэнэ. Тингээшье һаань, эдэнэр 500 центнер үбһэ бэлэдхэхэ даабаряа дүүргэхэ хүсэлтэй.

Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздошье магтаалтай һайнаар худэлжэ байһан звенонууд бии. Жэшээнь, залуу хүбүүн Андрей Жамбаловай даадаг звено Урда-Үрьёологой бутатай намаг газарай ногоо сабшажа, 150 центнер үбһэ бэлэдхэһэн байна. Нигээд гол сабшалан, гай ногоо хуряажа захалха юм.

О. БАЛДАНОВА,
худөө бэшэгшэ.

НОГООН ЗУРУУДУУД

НАЙМАН ХЭМЭЛ ОДОН НИИДХҮҮЛЭГДЭБЭ

«Космос-1287», «Космос-1288», «Космос-1289», «Космос-1290», «Космос-1291», «Космос-1292», «Космос-1293», «Космос-1294» гэжэ Газарые тойрон дабшадаг хэмэл одонууд 1981 оной августын 6-да Советскэ Союзаһаа ниидхүүлэгдэбэ. Нэгэ ракетэ-носитель бүхы 8 ододые замбуулинда гаргаа.

Замбуулинай дайдые шэнжэлгые үргэлжэлүүлхэ научна аппаратура хэмэл одод дээрэ тодхогдонхой. Аппаратура һаадгүй һайнаар худэлнэ. Координационно - тоолон тодорхойлхо түб абтаһан мэдээсэлнүүдые шэнжэлжэ эхилээ.

(ТАСС).

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

ЗОХЁОН БАЙГУУЛХЫ АЖАЛАЙ БАЯР

Ороной үйлэдбэриин хүсые ехэ болгохо, арад зондо тааруу зохид гэр байра бариха гээшэ совет барилгашадай гол зорилго мүн. Тэдэнэй ажалай ашаар Сибириин ехэ ехэ мүрэнүүд дээрэ гидроэнергетикын асари томо барилгануud болхоогдоно, бүтүү тайга соогуур Байгал-Амарай түмэр зам бариндана, карта дээрэ шэнэ шэнэ хото городуud, һуурин тоснууд бии болоно.

Ашаглалгада оруулагдаха шухала барилгануудта капитальна һомололго болон материальна нөөсэнүүдые элсүүлэн гулидхаха шухала гээд барилгашанай удэртэ зорюулагдаһан баярай суглаан дээрэ хэлэгдээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. Э. Дымшиц, КПСС-эй ЦК-гай харюусалгата худэлмэрилэгшэд, хэдэ хэлэн министерство болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, социалис мүрысөөндэ илагшад, нинслэлэй олониитын түлөөлэгшэд президиумдэ һуугаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. Т. Новиков элидхэл хээ.

Партийн XXVI съездын шидхэбэринүүдые, арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула бүхы хүсөөэ элсүүлхэбди гээд баярай суглаанда хабаадагшад найдуулба.

ГАЙХАМШАГТА БАРИЛГАНУУДЫЕ БАЙГУУЛАГШАДТА

СССР-эй Госстройн, наука болон техникын талаар СССР-эй Гүрэнэй комитедэй ба ВЦСПС-эй дэбжүүлгэнүүдые хаража үзөөд, «Предприятинуудай, байшангуудай талаар эгээл эрхим һайн проектнуудые зохёононой түлөө СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1981 оной шангүүдые олгохо тухай» тогтоол СССР-эй Министрнүүдэй Совет Барилгашанай удэрэй урда баталан абаба.

Промышленна томо комплекснуудай, худөө ажахын барилгануудай, соёлой-ажаһуудалай хэрэглэмжын байшангуудай бодхоогдоһон проектнуудэй авторнуud шангуудта хүртөө. Проектнэ ба техническэ шидхэбэринүүдэй үндэр хэмжээн барилгын болзорые хороохо, тэрэнэй үнэ сэнгые бага болгохо, харин ашаглагшадта шэнэ предприятинуудые түргөөр ашаглалгада оруулха арга олгоһон байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

СЕКРЕТАРЬНАР — ГОЛ КАДРНУУДНАЙ

Партийна хүтэлбэрилэгшэ хадаа ямар шэнжэ шанартай, ямар түхэл маягтай байха ёһотой гээшэб? Энэ асуудал партийна ажабайдалдахи эгээл шухала хэрэг мүн болоно. Энээн тушаа ехэ хөөрэлдөөн болодог, һанал бодолоо хубаалдахашье ушар гарадаг гээшэ.

Үнэхөөрөөшье, партийна ямаршье эхин организацийн ажал ябуулгын дайшалхы оншонь, аша үрэнь ехэнхи ушарта секретариин эдэбхинэ, үүсхэлшэ бэлигһээ, бүхы коммунистнуудые эмхидхэн хүтэлбэрилхэ шадабариһаа дулдыдаха зэргэтэй байна бшуу.

Районой партийна олонхи эхин организацинуудые ниитын болон ажалай эдэбхитэй шэнжэ шанарые амжалтатайгаар нэгэдхэжэ шадаһан коммунистнууд хүтэлбэрилнэ гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Тэдэнэй олониинь хэдэн олон жэлнүүдтэ партийна энэ харюусалгатайшье, хүндэтэйшье даабари нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ ябадаг шуу. Өөрынгөө гол ажалаар, тушаалаар хэды сүлөө заб гүй, тухашармаар байбашье, гол оншыень олоод лэ, лугшама һудаһыень баряад лэ, эдэбхитэдтээ түшэглэн, эхин организацийн үмэнэхи үндэһэн шухала асуудалнуудые шиидхэжэ шададаг баян дүршэлтэй юм.

Ашаанай 3-дахи автопредприятиин парторганизацийн секретарь Т. М. Маслов, «ПЧ-12» гэжэ эмхиин — И. П. Ярышкин, «НГЧ-8» гэжэ эмхиин — В. П. Рудин, «Б у р я тсельхозмонтажкомплект» трестын — Н. Д. Дымбрылова болон бусад нүхэд партийна эдэбхитэдэй хүтэлбэрилэгшэ, хүндэтэй коммунист байһан туладаа секретаряар хэдэн удаа һунгагдажа, партийна организацияа олон жэлэй туршада толгойлжо ябадаг.

Гэхэтэй хамта булта секретарнар гүрим журамтайгаар, сагаа зүбөөр хэрэглэн хүдэлжэ шадана гэжэ хэлэжэ боломоор бэшэ. Зариман гол ажалдаа дарагдашоод, сагаа зүбөөр хубаарилан, хүдэлмэреэ нягтаар түсэблэн хүдэлнэгүй. Энэ ушарта тодорхой хүтэлбэри, заабари, бодото туһаламжа хэрэгтэй. Секретарь бүхэнэй ажал ябуулгые эрид эдэбхижүүлхээр онол дүршэл, арга боломжо бэдэрхэ шухала гээд бодомжологдоно.

Секретариин хүдэлхэ али бүхы сагые зүбөөр эмхидхэхэ, партийна хүдэлмэреэ ябуулха сагаа зүбөөр хубаарилха шухала гэжэ барилгахабсаралгын 834-дэхи поездын парткомой секретарь Е. Л. Белявский тон зүб ажаглалта хээ һэн. Тиигэжэ шадаал хадаа тэрэ өөрөө олоннитын дунда, тэдэнтэй суг хүдэлхэ, тэдэнэй дэмжэлгэдэ түшэглэн хүдэлмэреэ ябуулха ёһотой. Тиихэдээл коллективэйнгээ байдал һайн мэдэхэ, зүб шиидхэбэри абажа шадаха байна бшуу.

«Эдэбхижүүлхы элшэ хэн үтэхэ ёһотой юм?» гэһэн таршагтай статья газетэдэ толилогдоо һэн. Тэрэнние зүбшэн хэлсэлгэ, һанал бодолоо хубаалдалга үргэнөөр эмхидхэгдэһэн байгаа. Энэ асуудал тушаа КПСС-эй райкомой ашарадай партийна суглаан дээрэ үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Тиихэдээ партийна организацийн секретарь тухай, тэрэнэй хүдэлмэри тухай заагдаһан шүүмжэлхы ажаглалтануud, хэлэгдэһэн дурадхалнууд тон зүб гэжэ тэмдэглэгдээ. Тиихэтэеэ хамта абтаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые хинаха хэрэг, районой партийна эдэбхитэдтэй ябуулдаг хүдэлмэрин түсэблэлтые һайжаруулха хэмжээнүүд тодорхойлогдоһон гээшэ.

Энэ асуудалаар хэлэхэ юумэнүүд гэхэдэ иимэ байна. КПСС-эй манай райком партийна эхин организацинуудай секретарьнартай ябуулдаг хүдэлмэреэ нарижуулан һайжаруулхын, саг үргэлжын хэрэг болгохын тула горитой оролдолго гаргана.

Районой ажал хэрэгэй байдал тухай партийна эхин организацинуудай секретарьнарта КПСС-эй райком ходо мэдээсэжэ, алибаа шухала һонинуудые дуулгажа байдаг гуримтай. Тиихэтээ хамта тэдэнние дааһан харюусалгатай ниитынь тушаалда дүршүүлхэ, һургаха талаар хэмжээнүүд абтажал байдаг. Һара бүхэндэ нэгэ удаа «Секретариин үдэр» үнгэргэхэ гурим манда заншанхай юм. Энэ үдэр КПСС-эй райкомдо сугларһан секретарьнар партийна организацийнгаа, коллективэйнгээ байдал тухай ашарадта мэдээсэдэг, райкомой таһагуудаар ябажа, секретарьнартай уулзажа, алибаа асуудалнуудые шиидхэдэг байна. Удаань парткабинедтэ зорюута согсолон табигдаһан литературатай, бусад шухала хэрэгсэлнүүдтэй танилсадаг юм.

«Секретариин үдэрэй» үдын хойно семинарска хэшээл үнгэргэгдэдэг. Тэндэ КПСС-эй райкомой лектор болон элидхэлшэд, ашарадай хүдэлмэрилэгшэд секретарьнарта лекци үншадаг, элидхэл хэдэг, хөөрэлдөө үнгэргэдэг, заабари үгэдэг байха юм. Удаань секретарьнар хүдэлмэрийнгөө дүй дүршэл халан абалсаха хүсэлэнтэйгөөр нүхэр ёһоной хөөрэлдөө дэлгэдэг. Иимэ гуримтай һуралсалай эмхидхэл хадаа партийна хүдэлмэрилэгшэдэй сог арьбалха, нэгэ удаа суглархадаа али олон асуудалнуудые шиидхэхэ арга олгоно бшуу.

КПСС-эй райкомой ашарадай хүдэлмэрилэгшэд эхин парторганизацинуудта үнгэргэгдэхэ партийна суглаанда бэлдэхэдэнь ходо хабаадалсажа, али болохо туһа хүргэжэ байдаг гээшэ. Гэбэшье илангаяа инструкторнуудай энэ хэрэг шиидхэлгэдэ саг үргэлжын туһаламжа үзүүлжэ байха сагынь багададаг шуу. Тэдэнэр хүдэлмэриингөө ехэнхи сагые КПСС-эй райком соо үнгэргэхэ ушартай болодог юм. Янза бүриин справка, мэдээсэл бэлдэхэ, тоо мэдээ суглуулха, бүридхэл хэхэ, суглаан, зүблөөн, семинар болон бусад хэмжээ ябуулганууда хабаадаха зондо болзорыень соносхохо, бултынь ерүүлхэ хэрэг хангаха гэхэшэлэн тэдэнэй һамаарха, һамшаха юумэнүүдынь даншье һаа олон.

Хэды тиимэ байбашье, инструктор бүхэн һарын тодорхой түсэбтэй. Тиимэһээ ямар парторганизацинуудта ошохо, ямар туһа хүргэхэ, тэндэ байхадаа ямар асуудалнуудта анхаралаа онсо хандуулха уялгатай байһаа уридшалан мэдэдэг байна.

Заримдаа нэгэл хэрэгээр, нэгэл асуудалаар хэдэн шиидхэбэри абаха ушар болодог гээшэ. Харин тиимэ ушарай аша туһань балайшье харагдангүй үнгэршэдэг. Энээнние мэдэрхэ уялгатайбди. Олон шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын хойноһоо хиналта хэхэ гээшэ инструкторташье, парторгдошье хүшэр зүйл ааб даа. Тиигээдшье партийна дээдэ органуудай абаһан олон шиидхэбэринүүд секретарийн хүдэлмэридэ тиимэ энэ гэжэ хубилалта үзэгдөөдхихэгүй ушарнууд манда бии. Суглааншье бэлэдхэл һулатайгаар, эмхи гуримгүйгөөр үнгэрхэ, олон коммунистнуудаа суглаандаа ерэхэгүй гү, али ёһын тэдьнсэ һуугаад лэ гэртээ харишаха.

Хэнэйшье мэдэһээр, тиимэ организацинуудай коммунистнууд коллективэйнгээ үйлэдбэриин хэрэгтэ, ниитын ажабайдалда энэ гэхэ нүлөө үзүүлжэ шаданагүй, үзэл сурталай, политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хангалтагүй байдаг шуу.

Тиимэ парторганизацинуудай ажал ябуулгатай танилсаад, шэнжэлээд байхада, иимэ тобшолол хэмээр. Эндэхи парторганизацин секретарьнар хамаг асуудалнуудые өөрөөл шиидхэхэ, бүтээхэ гэжэ оролдодог, харин бюрогой гэшүүдые, эдэбхитэдые хабаадуулха гэжэ оролдоггүй байна бшуу. Эхилээ болоһон олон хэрэгүүдынь эсэстээ хүргэгдэдэггүй, хоойоор үлэдэг зэргэтэй.

Шэнээр гү, али түрүүшынхээ һунгагдаһан секретарьнар тушаа ехэ анхарал хандуулагдана. Тэдэнэртэ саг үргэлжын туһаламжа, дэмжэлтэ хэрэгтэй. Нёдондо бүхы 143 секретарьнарай 39-ниинь һэлгэгдээ һэн. Энэ һэлгэлтын ушар шалтагаан элдэбын ааб даа. Зариманиинь дээгүүр тушаалда дэбжүүлэгдэһэн, үгышье һаа, гээгдэнги участок бэхижүүлхээр эльгээгдэһэн байхэ. Тэдэнэй орондо шэнэ хүнүүд һунгагдаа. Зүгөөр тэдэнэр партийна хүдэлмэритэй яһала танилсаһан, арга дүршэлынь мэдэхэ нүхэд. Гэбэшье бидэ тэдэнэртэй амяарандань һуралсал эмхидхэдэгбди.

Партийна эхин организацинуудта үнгэргэгдэхэ тоосоото һунгалтын суглаанай болзор ойртожо байна. Энэ ехэ харюусалгатай кампани. Тиимэһээ партийна хүтэлбэрилэгшэдые шэлэн олохо гээшэ шиидхэхы удха шанартай асуудал. Тобшолон тэмдэглэхэдэ, секретарийн бэлиг шадабариһаа олон юумэн дулдыдаха байна ха юм даа. КПСС-эй XXVI съездын хараалһан түүхэтэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэслүүлхын түлөө тэмсэжэ байһан үе сагта партийна хүтэлбэрилэгшэдэй кадрнууд тушаа онсо анхарха уялгатайбди.

В. БАРТУКОВ,
КПСС-эй Железнодорожно райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.

КОЛХОЗОЙ гаражые даагша Алексей Агафоновһоо эгээл һайн шофертнай хэн болохо гээшэб гээд асуугаа һаатнай, тэрэ заашье үгмаг гэнгүй, «Виктор Стрекаловский гүб даа, энээнние хүсэхэ жолоошонние олохонь бэрхэтэйл хаш» гэжэ дары харюусаха.

Нёдондо намар районно партийна конференцидэ би өөрөө хабаадалсаһан хүмби. Тиихэдэ партийн райкомой тоосоото элидхэл тушаа үгэ хэлэһэн колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Вахрунов коммунист Стрекаловский Викторые ехэл магтаа һэн. Ажахымнай эрхим жолоошон гээшэ, коммунист гэһэн үндэр нэрэ эзэргээ дээрэ үргэн ябадаг хүн гэжэ хэлэһыень мүнөөшье хүрэтэрөө мартадаггүйб.

Үнэхөөрөө, залуу коммунист Виктор Стрекаловский өөрынгөө дааһан хэрэгтэ тон харюусалгатайгаар, үнэн сэдьхэлһээ хандадаг, шуналтай. гаар хүдэлдэг шофер. Бээ абанги, саб гэмэ, журамтай, үлүү булуу үгэгүй, ходол энеэбхилэн һагад урагшаал тэгүүлэн ябадаг, ямар нэгэн юрэ бусын ушаралай хэн нэгэнэй ажабайдалда ушараа хадань туһалхал гэжэ сэдьхэдэг угаа зохид , энхэргэн сэдьхэлтэй хүн лэ даа.

Колхоз шэнэ автобус хуваалга, тэндэһээ бусан гэхэдэнь, нишэ-тишээ ябая, нимэ-тиимэ юумэн болоноо, бүтээл даа гэхэ ушарнуud. Бэшүүршье хүрэтэр ошохо хэрэг гаражал байха. Тиигэһээр тинтэрнь удэшын һаамда абаашаһан үнөөхи һаалишадаа асарха сагынь тулажа ерэхэ. Юрэдөө, гэртээ ороторнь хахад һүни болошохоёо һанаха.

Энэ автобусто үнэндөө хөөр шофер халаанай гуримаар хүдэлхэ эзэргэтэй байгаа. Тэзд Виктортэл адли жолоошонние олохонь баһал бэрхэтэй хэрэг. Тэрэнние мэдэжэ ябаһан Виктор Стрекаловский юун гэхэб даа. Хамтын хэрэгые бүтээхэ шухала, правленнин даабари дүүргэхэ ёһотойб гэжэ үн сэдьхэлһээ мэдэрһэн хойноо амаржа һуултай гү?

Виктор Стрекаловский тосхоной хүбүүд, басагад мэтэ дунда һургуули дүүргээд, нүхэдэйнгөө дуурханда орожо, Улаан-Удэ ерэбэ. Авиационно заводто хүдэлжэ байтарнь, наһан хүсэжэ, Улаан Армийн уялгата албанда татагдаа һэн. Армиһаа табигдахадаа, элдэб олон бодолдо абтаагүй түрэл Елань тосхоноо сэхэ шуud бусаа бэлэй. Бэшүүртэ шофернуудай курсада нураа. Жолоошон мэргэжэл мүнөө үе сагта аргагүй шухала, хаанашье хэрэгтэй ха юм даа.

Шэнэ мэргэжэлтэй болоһоор лэ, райпотребсоюзай ашаанай автомобилиин шофероор абтажа, район соогуураа нишэ-тишэнь бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые зөөжэ байтараа, юрэдөө, колхоздоол хүдэлөөшэмни дээрэ хаш даа гэжэ бодоһон байгаа. Тиигэжэ баһал ашаанай ашина даажа абаа һэн.

Машинадаа хана ажалдаа абьяастай, гы сэхэ залуу шофер нэ автобус даалгаһан найдабариень иимэ дуурэгжэ ябана ха юм хын эрхим шофер Сталовские табан жэлэй тээ КПСС-эй гэшүүнжа, колхозойнь комсомолнуud баһа нэгэ ехэ найдабари үзүүлээ һэн.

Тэрэ найдабариень сэхээр харюулжа ябаһан дэлэлэй хэдэн олон таар шагнагдаһан, комсомолжалай ударник солотофер Виктор Стрекаловский ниитын автоинспектор баритай. Хэды сүлөөгүй дэлмэриин халуун хаһаа жа байгаашье хада дээрэ аюул усал, дуулхагүйн түлөө ябадаг эдэбхитэдэй үмүн. Тиимэл халань «Советский» колхозой хүгшэлуугүй колхознигуud Виктор бэрхэл жолоошо гэжэ магтадагынь эли но ха юм даа.

М. АШИРОВ.
Бэшүүрэй район.

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХООРОН

ЭРХИМ ЖОЛООШОН

Совет орон ДОТОР

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ АЖАЛ БА АЖАҺУУДАЛ

ДОНЕЦК. Засядькын нэрэмжэтэ шахтын горнягуудта зорюулагдан «элүүр энхын цех» нээгдэбэ. Донбассай курортын зонодо предприятиин хүдэлмэришэдэй гэр бүлөөрөө амарха пансионат эндэ һаяхан баригдаа.

Шахтын захиргаантай хамта партийна ба профсоюзай эмхинүүдэй бэелүүлдэг хүдэлмэришэдэй ажалай ба һуудал байдалай эрхэ байдалые һайжаруулха комплексно программаар пансионадай барилга хараалагдаһан байгаа. Жэшээнь, хуушарһан техникын орондо дистанционно жолоодолготой мүнөө үеын комплекснуud һаяхан асарагдаа. Шахта доторхи транспорт дээрэ хүдэлдэг ба ашаа тээдэг, буулгадаг хүнүүдтэ зорюулагдан, тааруу зохид зэр зэмсэгүud ба тухеэрэлгэнүүдые бүтээһэн байна.

Һүүлэй үедэ шахтын газаашье горитой хубилалтануud болоо. Хүдэлмэришэдэй столоводо хангалга һайжараа. Ажаһуудалай эрилтэ хэрэглэмжэ хангаха байшангай дүрбэн дабхар шэнэ корпус бодхоогдожо байнхай.

Хүнүud тухай анхарал оролдолго гаргахадань, коллективэй аажал хэрэгүүдтэ һайнаар нүлөөлнэ. Шахта дээрэ гэгдэнги участогууд болон бригадануud байхала болинхой. Ажалай бүтээсэ эли бодо дээшэлээ.

«ДУУГАА ДУУЛАН»...

КИЕВ. Социалис Ажалай Герой И. Морозой даадаг звеное ба энэ коллективэй хоорые ажалдаа, хүдэлмэридөө ба искусствада туйлаһан хоёр илалтаарнь Лубенскэ районой Ждановай нэрэмжэтэ колхозой ажалшад амаршалба. Нютагһаань гараһан эрдэмтэн А. Зайкевичэй нэрэмжэтэ колхозой шангай ба «Алтан түлхюур» гэһэн арадай аман зохёолой республикын конкурсын лауреадуудай шангууд мэдээжэ свекло ургуулагшадта олгогдоо юм.

Үндэр баян ургаса абадаг шадабаритад, арадай аялга дуунуудые идхан дэлгэрүүлэгшэд гээд Нина Морозые ба тэрэнэй ажалша хани басагадые Украинада хүн бүхэн мэдэдэг. Арбан жэлэй урда энэ хоор эмхидхэгдэһэн юм. Л. Сластенко хоорой уран һайханай хүтэлбэрилэгшэнь болоно. Басагад гитара. мандолина, балалайка, гармони дээрэ наадажа нураа. Эхэ орон, совет эхэнэрнүүд, зол жаргалта ажабайдал тухай өөһэдынгөө зохёоһон дуунуудые, мүн урданай дуунуудые тэдэнэр гүйсэдхэдэг.

Ажахыда гурбадахи хүн бүхэниинь уран һайханай булгэмдэ хабаадалсадаг юм. Колхозуудай соёлой зургаан байшанда хэдэн арбаад хоорой, драмын кружогууд, эстрадна ансамбльнууд хүдэлдэг юм.

(ТАСС).

Краснодарай хизаарта таряа хуряалга гол түлэб дүүрэхэ тээшээ болонхой. Эдэ үдэрнүүдтэ алтан шаргал шэнинсэ ашаһан машинанууд Кубанин харгы замуудаар үдэр, һүнигүй һунана. Байгша ондо хизаарай таряашад гүрэнэй амбаарта 4 миллион 360 мянган тонно орооһо таряа тушааха зорилготой юм. Энэшье зорилгонь амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байнхай. Хуряалгын хүдэлмэринүүдэй эршэ дэлисэ энэ жэлдэ айхабтар хүсэтэй. Комбайн—ток—элеватор гэһэн конвейер таһалгаряагүй хүдэлжэ үргэлжэлһөөр.

Баян таряагаа гээлтэ хоролтогуйгөөр хуряан абаха зорилгоор Кубанин таряашад үргэн хараатай хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлнэ. Орооһо таряа зөөдэг машинануудай кузов үндэр болгогдонхой, брезентээр бүригдэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Усть-Лабинскын элеватор таряа тушаан абажа байна.

ТАСС-ай фотохроника.

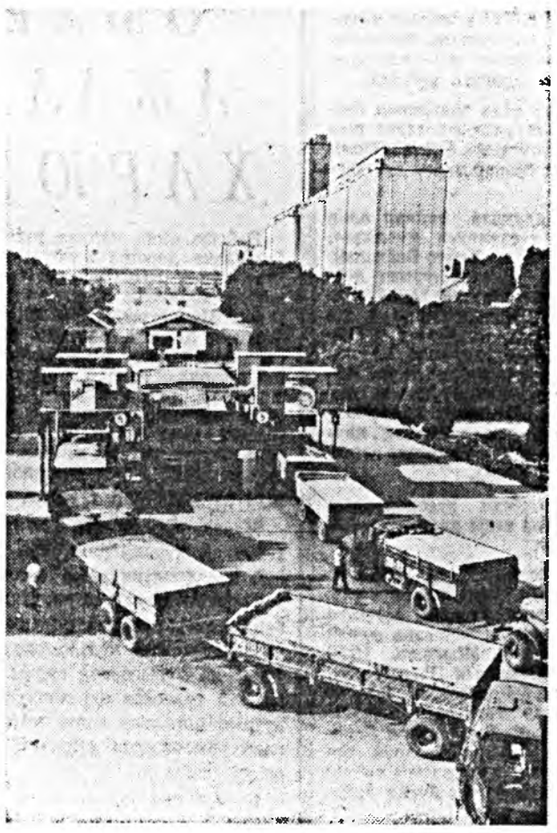

Хүндэтэ табан хушуутай

Улаан-Удын СССР-эй жэлэй нэрэмжэтэ «Теплобор» заводто гүрэнэй аттестационно комисси хүдэрилбэ. Үшөө хоёр жэлэй да тээ хүндэтэ табан хушуутай тэмдэгтэйгээр гараха эрхэ хүртэнэн датчик-реле оньһон түхеэрэлгын туршаводто бүтээгдэдэг бүхы гаан янзань дахинаа комплектлэгдэжэ гаража, шэнээр аттестацилараба. Иимэ тухэлэй оньһон приборнууд манай орон арадай ажахыда үргэлжэлэн рэглэгдэдэг юм. Тэдэннинь ригдажа байгаа теплоэлектростанцинуудта тодходог бэлэй юм. Мүн манай орон оньһон приборнуудые харилсаата Афганистан, Вьетнам, Корейн Арадай Ардын Республика, Монгол болон бусад оронуудай захиалаар зарлагалдаг байдаг гээшэ.

Үнгэрһэн хоёр жэлэй туршада заводой коллективэй приборнуудые улам нарижуулан һайжаруулхаһаа гадна технологииень шэнэлээ сайжыруулан тэмдэглэлтэй.

Д. ГАРМАЕВ.

РОССИТАЙ ХЭТЭ МҮНХЭДӨӨ

АЛМА-АТА. «Казахфильм» студида бүтээгдэнэн «Росситай хэтэ мүнхэдөө» гэһэн үнгэтэ баримтата шэнэ фильм аха дүү ерадуудай зол жаргалта хуби заяан тухай шүлэлгэмэл хөөрөөгөөр нээгдэнэ. Инаг дуратай Эхэ ороноо, совет арадуудай хани барисаае магтан алдаршуулһан Олжас Сулейменовэй болон Евгений Евтушенкын шүлэгүүд экран дээрэһээ зэдэлнэ.

Казахстанай һайн дураараа Росситай нэгэдэнэй 250 жэлэй ойдо тус фильм зорюулагданхай. Фильм бүтээхэ үедөө тэрэнэй нүүд Москвагай, Ленинградай, Алма-Атын, оромсад хото городуудай вууд болон музейнүүдтэ дагалгадажа байдаг мянган документнуудые ража, шудалһан байна.

(ТАСС).

НОГООНОЙ ГУРИЛ ЕХЭЭР, ҺАЙНААР БЭЛЭДХЭЭ

Бүхэли жэлэй туршада адууһа малые, шубуудые протеин, белок, макро-микрободосуудтай, мүн витамин элбэгтэй тэжээлээр хангаха гээшэ мал ажал саашадань амжалтатайгаар хүргөөхэ хэрэгтэ гол һуури эзэлнэ. Малай тэжээлдэ витамин элбэг байхада мяха, һү, үндэгэ гэхэ мэтэ продукциин шанар һайн байдаг. Бүхы түрэлэй малда, шубуудта «А» витамин айхабтар хэрэгтэй. Иимэ витамин ногооной гурилда элбэг байдаг гээшэ. Зүгөөр энэ витаминай малай тэжээлдэ дуталдахада тэрэнэй үдэсэнь, тамирынь муудадаг, ашаг шэмэнь бага боложо, продукциинь шанар доошолдог байха юм. «А» витамин лэ малай, шубуудай бэеын хүргэлтэдэ угаа туһатай. Тиимэһээ тэрэнние бэеын ургалтын витамин гэжэ нэрлэдэг.

Манай республикын колхоз болон совхозуудта малай тэжээлдэ ногооной гурил хэрэглэдэг һайн дүршэлтэй болонхой. Тиимэһээ ажахынуудта ногооной гурил гаргадаг агрегатуудай тоо жэлһээ жэлдэ олошорно. Байгша ондо 30 мянга гаран тонно ногооной витаминна гурил гаргахаар түсэблэгдэнхэй.

Августын 5-най байдалаар колхоз болон совхозуудта 8 мянга шахуу тонно иимэ гурил бэлдэгдээд байна. Энэ хүдэлмэри Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Кабанскын, Улаан-Удын болон бусад районуудай зарим ажахынуудта муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. АВМ агрегадуудай дэргэдэ ногоо бэлэдхэхэ, тэрэнние зөөхэ тусхай звенонуud байгуулагданхай. Мүн эдэ звенонуud гаргаһан продукцияа складта хадагалдаг уялгатай. Олонхи ажахынуудта АВМ агрегадуud бүхэли үдэр таһалгаряагүй хүдэлгэгдэнэ.

Колхоз болон совхозуудта ногооной гурил гаргахын тула зеленко болон олон жэлэй ногооноуud хэрэглэгдэнэ. Улаан-Удын районой колхозуудта АВМ агрегадуудта хэрэглэгдэхэ ногоое бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ пенсионернүүд, һургуулийн һурагшад, хүдөөгэй эмхи зургаануудай, предприятинуудай алба хаагшад болон хүдэлмэришэд олоороо хабаадуулагдана. Эдэнэр таряалангай, харгын захаархи, малай фермэнүүд тойронхи ногоо гар хажуураар сабшажа, мүн набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ үгэнэ. Бүхы суглуулһан ногоогоо автомашинаар, мори тэргээр зөөжэ асардаг байна.

Ногооной гурил гаргаха хүдэлмэри Улаан-Удын районой «Искра» колхоздо эмхитэйгээр ябуулагдана. Энэ агрегадынь үлөө эртэнээ үдэшэ орой болотор зааханшье һаадгүйгөөр хүдэлгэгдэнэ. Һүүлэй мэдээгээр эндэ 200 тонно ногооной гурил гаргагдаад байна.

Зүгөөр энэ шухала хүдэлмэри Баргажанай, Захааминай, Хэжэнгын, Прибайкалиин болон Хоринай районуудта аалдар ябуулагдана. Саашадаа энэ хүдэлмэрине гэдэргэ татахаар бэшэ. Үдэрһөө үдэртэ үбһэ ногоон модохиржо, шэмэ шанарынь доошолжо байна бшуу. Зарим газарта ногоо саг соонь асараагүй байһан дээрэһээ АВМ агрегадуud бүтээсэ багатайгаар хэрэглэгдэнэ. Жэшээнь, Улаан-Удын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо бии байгаа иимэ хоёр агрегат үдэшын 5 час хүрэтэр хүдэлгэгдөөд лэ зогсоогдошоно. Үдэшэндөө асарагдаһан ногоон үглөөгүүр болотор обоотой хэбтүүлэгдэхэдээ халажа, шэмэ шанараа алдана. Мүн эндэхи «Маяк» колхоздо АВМ-1,5 агрегадые тодхохо хүдэлмэри гэдэргэ татагдана.

Ногооной гурилай шанарынь нэн түрүүн тэрэн соо бии байһан протеиной, каротинай болон клетчаткын хэмжээгээр сэгнэгдэдэг. Гүрэнэй стандартын эрилтын ёһоор ногооной гурил табан класста хубаарилагдадаг. Нэгэдэхи классай иимэ тэжээлдэ 230 миллиграмм каротин, хоёрдохи классайхида —180, гурбадахида — 150, үрбэдэхидэ—120, табадахида—80 миллиграмм каротин нэгэ килограмм соо байха ёһотой.

Һайн шанартай ногооной гурил үйлэдбэрилхын тула зеленко болон буурсагта, залаата олон жэлэй ногооноуud хэрэглэхэдэ зохид. Тиихэ. буудта һайн тэжээл бэлэдхэхэ мүн холимол тэжээд гаргах промышленностьда ехэ хэрэгтэй болодог. Гүрэнэй түсэлёһоор, ажахынуудтай бэлэдхэгдэгдэн хэлсэгдэгдэн ресурсуудлиин ажахынуud энэ жилдэ 3500 тонно ногооной гурил бэлэдхэлэй пунктда тушаагдаа зэргэтэй. Иланганаа Сэлэнгэ, Мухар-Шэбэрэй, Улаан-Удын, Бэшүүрэй болон бусад районуудай ажахынуud гүрэнэй ногооной гурил гаргаһан үедөө эхилжэ, тэрэнние гурилда каротин элбэг байжа, дэгдэхэ сэнтэйгээр абтаха болоно бшуу. Нэгэдэхи классайхида тонно гурилай түлөө 195 хэриг, табадахи классайхида —115 түхэриг түлэдэг байна.

Хоёрдохёор, гурилые торонь тушаахада үүгэ хүдэлмэри хэгдэхэгүй болоно. Гүрэндэ тушаагдаха ногооной гурил заабол һайн саарсан бүд мэшээгүүд соо хэгдэн эрилтэтэй. Гранул болгоһон гурилые мэшээглэгдөөр тэжэ, бэлэдхэлэй пунктда абаашахада болохо. Тэрэндэ тушаагдаха гурилай шанар уридшалан бакалаториидо гү ,али Иваново зональна лабораториидо шэнжэлэгдэһэн байха ёһотой.

Гүрэндэ гранул болгоһон гурил түсэбөө үүгэ далдабал, тэрэнэй тонно бүридэ 6 түхэриг нэмэжэ тооцодохэ юм.

Ногооной гурил ехээр хэлдэбэрилжэ, гүрэндөө хүдэлдаһан ажахынуудые урда шуулхын тула центнер гурилай түлөө 1 центнер холимол тэжээл тэдэндэ хуваагдаа гуримтай.

Республика доторнай холимол тэжээл үйлэдбэрилдэг гурбан завод бии. Эдэнэй манай колхоз болон совхозуудта нимэ тэжээл үгэнэ. Теэд һайн шанартай холимол тэжээл гаргахын тула ногооной витаминна гурилые хэрэгтэй бшуу.

Колхоз болон совхозуудта зорилго юуб гэхэдэ, гүрэнэй ногооной гурил хуваагдаа түсэлөө агуст-сентябрь һарада дүүргэжэ, холимол тэжээлэй промышленностьда һайн шанартай гурилые хангаха шухала болоно.

Н. МАЛЫГИН,
Буряадай АССР-тэ хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ ба шанарай талаар гүрэнэй ахамад инспектор.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

АВГУСТ—ХАЛУУН ХАҺА

Зунай һүүлшын һара гаража, таряашадай халуун хүдэлмэриин хаһа ерээ. Тэдэнэр таряа хуряана, үбһэ тэжээл бэлэдхэнэ, паар хахална, намарай ургамалнуудые тарина.

Ажахынууд ургаса хуряалгада тон ехэ анхаралаа хандуулна. Россин ба Украинын, Молдавийн, Узбекистанай урда районуудай колхоз, совхозуud ороо̂ сохижо дүүргээ. СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэнэнэй ёһоор, бүхы орон дотор августын 3-най байдалаар 46,6 миллион гектар талмайн ороо̂ото болон ороо̂ото-бобово ургамалнуud хадагдаад байба. Энэнь түсэбэй 39 процент болоно. Хадагдаһан ороо̂оной 90 процентнь сохигдоо.

Колхоз, совхозуud ургаса хуряахын хажуугаар, гүрэндөө ороо̂о худалдана. Кубанин, Ставрополиин, ороной бусад нютагуудай олохон районуud түсэбөө дүүргээд, түсэбһөө гадуур ороо̂о худалдажа ургэлжэлһөөр.

Ороной хойто ба зүүн районуудта ургаса хуряалгые эхилжэ байнхай. Тэндэ август һарада хура бороо ходо ородог, хүйтэрөөдшье абадаг дээрэнээ ороо̂о таряа түргөөр хадажа, сохихын тулада ажахынуud техникэ бодомжотой зүбөөр хэрэглэхые хараална.

Овощ, үрэ жэмэс, виноград суглуулха хаһа ерэнхэй. Ургуулһан бүхы ургасаяа гээлтэ хоролтодо оруулангүйгөөр суглуулжа, хэрэглэгшэдтэ эльгээхэ гээшэ шухала.

63.7 миллион гектар талмайн нуга сабшалангайба таримал ногоон нэгэ дахин сабшагдаад байна. 48,2 миллион тонно үбһэ, 46 миллион тонно сенаж бэлэдхэгдээ. Энэнь недондонойхиһоо һураггүй ехэ болоно. Бүдүүн тэжээлэй нөөсэнүүдтэ 24,7 миллион тонно һолоомо нэмэжэ бэлэдхэгдээ.

Силос дараха хүдэлмэри түлэг ябуулагдана. 12 миллион тонно силос, тэрэ тоодо карбамидаар ба азодоор баян бусад синтетическэ нэмэлтэнүүдээр шанаржуулагдаһан 2,6 миллион тонно силос дарагдаа. 4,4 миллион тонно ногооной гурил ба бусад ногоон тэжээл бэлэдхэгдээ

А. ФИЛАТОВ,
(ТАСС-ай корр.)

Советүүдэй хүдэлмэри

ХАМАГ ХҮСЭЕЭ—ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭДЭ

...ын үдэрнүүдтэ хура ...нуга сабшалангуудай ...а бүрил һайжаруулжа. ...ймнай ажахынуудта ...тэжээл бэлэдхэлгын ...малда үбһэ тэжээл ...ын ажалай эршэ ...үргэн дэлисэтэй болобо.

...оноймнай колхозууд бо...овхозууд июлиин арбаа...тэжээл бэлэдхэлгын ...эрэ эхилһэн юм. Тиин...эн түрүүндэ намаглиг ...ай, ой тайгадахи сабша...удай ногоо хурлажа ...ар ажалаа эмхидхэһэн ... Мүн тиихэдэ энэл ...набшаһата тэжээл бэ...ургөөөр ябуулагдажа ...е.

...өө жилдэ районоймнай ...нуудта 36.768 тонно ...нуга сабшалангуудһаа, ...жилэй ногооной урга...хурлагдаха болоно. Үб...жээл бэлэдхэхэ түрүү ...арга ургөөөр хэрэг...: ороллоноби.

...л ажалай продукцинуу...үйлэдбэрилгэдэ шэмэтэ ...лэй ехэ аша үрэтэйнь ...нда мэдээжэ. Тиимэнээл ...тэжээлнүүдэй бэлэдхэл...жэл ерэхэ бүхэндэ үр...хэ-зэргэтэйби. Үбэл...дэ орохоодоо нинтынгээ ...а бэлдэһэн 9682 тонно ...ай, 55.330 тонно си...ой байхаар хараалнабди. ...тиихэдэ ажахынуудналй ...тонно витаминтай гу...бэлэдхэхэ зорилго урдаа ...ихай.

...эһэндэ орожо эхилһэн ...ай, ажахынуудтахи саб...нгуудай ургаса жэгдэ ...бэшэ һэн. «Комсомоль...», «Витимский», илан...«Юбилейный» совхо...ай сабшалангууд зунай ...дэ-ган гасуурта дайрагг...алдаһан юм. Иимэ бэр-

хэшээлнүүд урда тээньшье манда тохёолдодог һэн ааб даа. Тиимэ сагта бии бай...һан бүхы хүсэн, нютагай зоной эдэбхи үүсхэл элсүүлэгдэжэ, хамаг арга боломжонуудай хэрэглэгдэһэнэй ашаар үбэлэй хүйтэн һарануудта мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ түсэб дүүргэгдэхэ аргатай болодог байгаа.

Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгээр халуун ажалай эхилхэ үедэ ажахынуудаймнай партийна эхин организацинууд, арадай депутадуудай сельскэ, сомоной Советүүд эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Эгэтын сомоной Советэй депутадууд, эдэбхитэй нинтын малда үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ харьяата газар дээрэнь байдаг бүхы организаци, эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдые, гэрэй ээзэн эхэнэрнүүдые, пенсионернүүдые, һургуулиин һурагшадые үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ ажалда хабаадуулха талаар ойлгуулам...хын хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлһэн юм. Нютагайнгаа зоной уридша сэдьхэлыень, нинтынгээ малда һанаагаа табидагыень хараадаа абан. Эгэтын сомоной Совет һайн үүсхэл гаргаһан байна. Районойнгоо хүн зондо хандаһан бэшэг соонь нимэ үгэнүүд бии: «Бидэ, Эгэтын сомоной Советэй харьяата газар дээрэхи организаци, эмхи зургаануудта болон «Улаан Туяа» совхоздо, «Дружба» колхоздо хүдэлэгшэд, энэ нютагта ажаһуугшад үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын үедэ эмхидхэл һайнтай, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаха гэһэн социалис уялгануудые абаабди. «Дружба» колхоздо 44 мянган центнер, «Улаан Туяа» совхоздо 23 мянган центнер үбһэ бэлэдхэхэбди. Энээнһээ гадна эндэхи организаци, эмхи зургаануудай коллективэй болон ажаһуугшадай хүсөөр 2.330 центнер үбһэ нуга сабшалан дээрэһээ хуряажа абахабди. Пенсионернүүд, гэрэй ээзэн эхэнэрнүүд болон һургуулиин һурагшад 1400 центнер үбһэ бэлэдхэхэ байна».

Эгэтээрхинэй үнэтэ энэ үүсхэлые районоймнай бүхы хүн зон һайшаан дэмжээ һэн. Тэдэнэй үүсхэл бүхы республика доторнай мэдээжэ болонхой.

Эдэ үдэрнүүдтэ районоймнай ажахынуудта үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ 74 бригада, звенонууд, ногооной витаминтай гурил бэлдэхэ 9 агрегат дүүрэн хүсэндөө оронхой хүдэлжэ байна. Һүүлэй мэдээнэй ёһоор ажахынуудтамнай 30 мянган тонно үбһэн, 400 тонно витаминтай гурил, 2301 тонно набшаһата тэжээл бэлэдхэгдэнхэй.

Ажахынуудай үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ бригада, звенонуудай олонхидынь холын сабшалангуудай ногоо хуряажа байнаар. Жэшээлхэдэ, «Коммунизм» колхозой В. Е. Климовэй даадаг оньһожоруулагдамал бригада Түрхэл гэжэ газарта хүдэлнэ. Энэ холын сабшалан дээрэ «Победа» колхозой Г. Г. Жамбаловай, «Дружба» колхозой Д. Ц. Жалсановай, Нарһатын совхозой Б-Д. Б. Жанчиповай оньһожоруулагдамал бригадануд үбһэ бэлэдхэнэ. Тингэжэ үһанда абтадаг, холын, захын сабшалангуудай ногоо нэн түрүүндэ хуряажа абаха гэһэн зорилго табигдаһан байгаа.

Олон жилэй ногоо тариг...даһан сабшалангуудташье тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри эршэ хүсэндөө оронхой. Эдэ сабшалангуудта оройон Яруунын совхозой Г. П. Яковлевай, Нарһатын совхозой А. П. Добычинэй, Тулдуунай совхозой В. Д. Дамбиевай оньһожоруулагдамал бригадануд үдэртөө 50—70 центнер һайн шанартай үбһэ бэлэдхэнэ.

Шанар һайнтай тэжээл адууһа малнуудай ашаг үрые дээшэлүүлдэг гээшэ. Энэ шухала хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулха эзэргэтэйбди. Бэлдэгдэһэн тэжээлэй шанар түргэн мүрөөр шалгажа байхын тула Нарһатада, Тэлэмбэдэ, Үльдэргэдэ лабораториуд байгуулагданхай. «Знание» бүлгэмэй гэшүүд, лекторнүүд өөһэдынгөө хүдэлмэри тэжээл бэлэдхэгшэдэй дунда үргэнөөр ябуулжа эхилэнхэй.

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй болон Министрнүүдэй Советэй нинтын малда үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулха талаар хандалгые районоймнай ажалшад халуунаар угтан абаа. Ажахынуудаймнай бригада, звено бүхэнэй хоорондо социалис мүрысөон үргэнөөр дэлгэржэ, ерэхэ үбэлжэлгэдэ дүүрэн хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ үндэр уялгаяа амжалтатай дүүргэхын түлөө тэмсэл үдэр ерэхэ бүри улам үргэдэжэ байна.

М. ЦЫБИКОВ.
Яруунын районой хүдөө ажахын управленийн начальник.

ТҮРЭЛ АЖАХЫДАА ТУҺАЛНА

...эдэ-Хэжэнгын дуйда һурагшад үбһэ хуринг һурагшад үбһэ хуринг...ада эдэбхитэйгээр хү...ө, түрэл совхоздоо го...й туһаламжа үзүүлжэ ...тай. Һурагшадай үйлэдбэ...ын бригада түрүү луго...К. Заиграевай даадаг ...даадаг 80 гектар учас...й үбһэ хуряана. Хорин ...гшадһаа бүридэһэн тус бригадые С. Хонихоев хүтэлбэрилнэ.

Һурагшадай бригадые оньһон техникээр, эдеэ хоолоор, транспортаар хангаха асуудалнуудта Дээдэ-Хэжэнгын сомоной Совет онсо анхаралаа хандуулдаг юм. Мүнөө дээрээ хорин гектар сабшаланганаа 300 гаран центнер үбһэн хуряагдажа һурилэгдэнхэй, үшөө 23 гектарай ногоон сабшагдаа.

Харин тинхэдэ бага классуудай һурагшад ехэшүүлһээ дутахагүйөөр шармайн хүдэлнэ. Гурбадахи, дүрбэдэхи классуудта һурадаг хорин дүрбэн үхибүүдые Х. Нянюева, А. Зверева, Н. Гергеева гэгшэд хүтэлбэрилэн, хуурьгадта эдюулхэ бооло үбһэ боолтонуудые эмхилэн сугбэлэдхэхээ таранхай. Үхибүүд үглөөной 9 часта ажалдаа гаража, хоёр часай туршада хүдэлөөд лэ, саашань амардаг юм. Эдэ хажуураар сабшагдахагүй болдогтой, жалга, тохойтой газарнуудаар ногоо зулгаажа, килограмм тухай шэнүүртэй болгонуудые эмхилэн сугдуулна. Мүнөө багашуулай звено хоёр отарын хурьгадта хүрэлөөр 5 мянган боолто үбһэ бэлэдхэнхэй. Тинтээд үшөө 4 отарые гүйсэд хангахабди гэжэ тэдэнэр мэдүүлнэ.

Нигэжэ һуралсалай жилэй эхилтэр, һурагшад түрэл «Первомайский» совхоздоо ехэхэн туһаламжа үзүүлжэ үрдихэнь гээшэ.

З. ШИРАПОВ.
Хэжэнгын район.

Хилын саанаһаа

ТАСС АПН

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй ба БКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Советэй Түрүүлэгшэ Т. Живковэй хаан ...ой уулзалгын дүнгүүд ...ирин гүрэнүүдэй хэблэлэй ...гол анхаралда байна. Жэл ...ури Крымдэ үнгэргэгдэг ...улзалгануд һайн заншал, ...ла дүү болгар-совет ха...лсаануудые хүгжөөхэ, КПСС-эй ба БКП-гэй, СССР-эй болон НРБ-гэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ хэрэгтэ шухала шата болонхой гээд «Работническо дело» түрүү бэшэг дотороо тэмдэглэнэ. «Хани ёноной ба аха дүүгэй оршон байдалда үнгэрһэн уулзалгын үедэ зүбшэн хэлсэгдэнэн бүхы асуудалнуудаар адли хараа бодолтой байнаниинь тэмдэглэгдээ» гэжэ газетэ онсолон тэмдэглэнэ. Дэлхэй дээрэ тааруу зохид политическэ байдал дэмжэхэ гээшэ ехэшье, багашье гүрэнүүдэй хамтын зорилго мүн. Амгалан тайбан байдал сахихын тула буу зэбсэг яаралтай түргэнөөр бүтээлгые намдуулха, тэрэ нинье хуряажа эхилхэ шухала гэжэ Венгриин «Непсабадшаг» газетэ бэшэнэ. Европын зарим районуудта, тэрэ тоодо Балканай ороонудые оруулалсан, ядерна зэбсэг хэрэгсэлгүй зононуудые байгуулбал, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулжа магад гээд олохон газетэнүүд онсолон тэмдэглэнэ.

СОЦИАЛИС БАЙГУУЛАЛТЫН ЗОРИЛГОНУУД

ЛУАНДА. Оройн дотор социализм байгуулха талаар шэглүүлэгдэһэн Анголын правительствын политикые хүн зондо һайнаар ойлгуулхыень МПЛА-гай — Ажалай партийн түрүүлэгшэ, Анголын Арадай Республикын президент Жозе Эдуарду Душ Сантуш ороной партийна ба профсоюзай эмхинүүдые уряалба. Дундо хотодо үнгэргэдэһэн олонитын митинг дээрэ тэрэ үгэ хэлээ юм.

Эрхэтэдэй политическэ мэдэрэлые дээшэлүүлхэ талаар саг үргэлжын хүдэлмэри ябуулха шухала гэжэ президент онсолон тэмдэглээ. Гүрэнэй болон партийна органууд, мүн профсоюзууд үйлэдбэрийн хэмжээе ехэ болгохын түлөө, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын, ажалай журам бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадые элсүүлхэ ёнотой. Республикын үмэнэ байһан социально-экономическа зорилгонуудые амжалтагайгаар шиидхэлгэ эдэ бүгэдэнөө дулдыдадаг. Хамтын хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулха шухала гэжэ хүн бүхэнэй ойлгодог болдогүй һаа, социализм тэешэ дабшахын аргагүй гэжэ Анголын гүрэнэй толгойлогшо мэдүүлбэ.

ЧЖАО ЦЗЫЯНАЙ ДЭНШЭЛГЭ

ПЕКИН. КНР-эй Гүрэнэй советэй премьер Чжао Цзыян Зүүн-Урда Азиин гурбан орондо—АСЕАН-эй гэшүүд болоһон Филиппины, Малайзи ба Сингапурта «албанай хэрэгээр» дэншэхээ мордобо.

Тэндэхи журналистнууд Чжао Цзыянай дэншэлгые шэнжэлхэ зуураа, нигэжэ бэшэнэ: Хитадай правительствые толгойлогшо Манилада, Куала-Лумпурта, Сингапурта хөөрэлдөөнүүдые хэхэдээ, Индохитадай гүрэнүүд тушаа баримталдаг хараа бодолынь бүри хатуу болгохо зорилгоор АСЕАН-да хабаатай оронуудай правительствануудта дахин хашалта хэхэ һанаатай.

Тэрэшэлэн «демократическа Кампучиин правительство» гэжэ өөрыгөө нэрлэдэг, Кампучиин арадаар унагаагдаһан Пол Потын алуурчидай бандые дэмжүүлжэ үргэлжэлхэ гэжэ мүн лэ оролдохо байха.

СРВ-гэй, ЛНДР-эй ба НРК-гай правительствануудай дурадхаһанай ёноор Индохитадай ба АСЕАН-ай оронуудта хабаатай политическэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ, гүрэнүүдээ амгалан, хани хүршэ, харилсаа холбооной зоно болгохо зорилготой тодорхой хөөрэлдөө Вашингтоной туһаламжаар таһалдуулха гэжэ Пекин али болохоор оролдоно.

ДАЙГААР ЖҮРӨӨДЭНЭ

Холбоото Штадууд буу зэбсэг бүтээн гаргалгые үзэгдөөгүй ехэ хэмжээндэ хүртэжэ, дэлхэйн эгээл холын өлдэб районуудта шахардуу шанга байдал тохёолдуулжа байгаад, ямаршье нюуса далдагүмгөөр дайгаар жүрөөдэнэ. США-гай гүрэнэй секретарь Хейг үнэ хада «эб найрамдалһаа бүри онсо шухала хэрэгүүд бии» гэжэ харата муухай мэдүүлгэ хэлэн байха юм. «Юунээшье үнэтэй юумэн гэхэдэ, сэрэгэй—промышленна комплексын эрилтэнүүдтэй зохилдуулагдан ойлгогдохо ёнотой США-гай аша туһын хэрэгүүд болоно» гэжэ тэрэ олонон урда нэгэтэ бэшэ тайлбарилһан байна. Тэд мүнөө дэлхэй дээрэ эзэрхэн зонхилхо ябадал тогтоохо гээшэ бүхы хүн түрэлтэндэ үхэлтэй тэнтэй аюул болоно ха юм.

Гэбэшье засагай хүтэлбэри барилһандаа һэнгэргүйтэжэ, ушар байдал ойлгохоёо болилһон Вашингтоной ажал ябуулагшадай тэрэ аюулые анхардагүйнь ойлгосотой болонхой. Энээ...ниинь юун гэршэлнэб гэхэдэ, Атлантиин океанай хойто зүгһөө урда заха хүрэтэр, тэрэшэлэн Карибска ба Балтиин далайнуудай түйлай ехэ уудамда августын 1-нээ США-гай ударидалга доро «Оушн венчер-81» гэжэ нэрлэгдэһэн далайн сэрэгэй асари ехэ маневр эхилэнхэй.

Гансахан һара соо үргэлжэлхэ бэшэ аюултай энэ «наадандань» 120 мянганһаа дээшэ сэрэгшэд, сэрэгэй 250 корабль ба 1.000 самолет хабаадана. «Нью-Йорк таймс» газетын тэмдэглэһэнэй ёноор, бодото дайнай эрхэ байдалда дүтэрхыгөөр Пентагоной зохёоһон түсэбөөр Европодо удаан болзорой дай хэхэ вариант шудалагдана гээшэ. "Хуушан түүн болохо Европодо американ сэрэгүүдые, дайшалхы техникые абаашаха хэрэгтэ онсо шухала анхарал хандуулгдана.

Энэ дайшалхы хүсэ шадалаа гэршэлэлгынь аюулынь эли тодоор харагдана гээшэ. Тэрэнэйнь саана Пентагоной Европодохи эзэрхэг түримхэй түсэбүүдынь далдалагданхан. Эдэ түсэбүүдээ бэелүүлхын тула «совет сэрэгэй аюул» гэдэг худал хуурмаг идхалга, Вашингтоной дура зоргондо таагүй политика бэелүүлдэг гүрэнүүдтэ харша ябуулга хэгдэнэ. Эзэрхэг түримхэй НАТО-гай бүлэглэлэй ажал ябуулые дэлхэйн бусад районуудта дэлгэрүүлхэ һэдэлгэнь яаха аргагүй эли тодоор харагдана. Мүнөө үнгэргэгдэжэ байһан маневртонь гансахан НАТО-гай оронууд бэшэ, харин Аргентина ба Уругвай гэхэ мэтэ гүрэнүүдэй хабаадалсажа байһаниинь дэмы бэшэ юм.

Гэхэтэй хамта НАТО-гай гэшүүн хоёр орон — Норвеги ба Дани — «Оушн-венчер-81» гэдэгтэ хабаадахаһаа арсаһан байна. Швециин «Дагенс нюхетер» газетын тэмдэглэһэнэй ёноор, эдэ хоёр орон НАТО-гай эзэрхэг түримхэй ябуулын үргэдэжэ байһанаар яаха аргагүй һанаагаа зобонхой.

АФРИКАДАХИ КОЛОНИАЛИЗМЫН ГЭМТЭ ЯБУУЛГА

Үнгэрһэн неделидэ Гамбида болоһон шуһата үйлэ хэрэгүүдые Африка түбидэхи колониализмын гэмтэ ябуулга гэхэһээ ондоогоор сэгнэхэн аргагүй. Оройдоо 600 мянган хүн зонтой энэ багахан орон Атлантическа океанай эрьедэ оршодог, гурбан тээнэнь Сенегалай газар дүхэриглэн бүһэлдэг юм. Аяар 1588 ондо тэрэ Англяар ээлэмдэгдэжэ, Африкада Англиин түрүүшын колони болоһон. Гамби олон жилэй туршада үсэд шанга тэмсэл хэлэнэйгээ ашаар лэ 1965 оной февральда бэеэ даанхай байдалтай боложо, 1970 ондо республика гэжэ соносхогдоһон байна.

Гэбэшье энэ ороной финансова ба экономическа байдалынь түрүүшынь колонизаторнуудай мэдэлдэ байһан ба мүнөөшье тэрэл зандаа. Эндэ нэгэ нимэ жэшээ дурдахада болоно: мүнөө ороноинь экономико тусхай мэргэжэлэн жэжэ һалбаритай байһан зандаа. Колониальна хуушан сагайхидал адли гадаадын худалдаа наймаанда гаргагдадаг гол эд хэрэгсэл гэхэдэ, арахис болоно. Франци 27 процентыень, Англи—25, Швейцари 18 процентыень абана.

Шэнэ түхэлэй колониализмда эсэргүү Гамбиин арадай үсэд шанга тэмсэл июлиин 30-да ороноинь патриотическа хүсэнүүдэй эрид шиидэнги революционно хүдэлөөн боложо харагдаба. Урдань нюусаар ажал ябуулгаяа хэдэг байһан ажалай революционно социалис парти патриотическа хүсэнүүдые мүнөө толгойлон хүтэлбэрилнэ. Засагай хүтэлбэрине гартаа абаһан революциин верховно совет бидэнэй хэһэн революционно хүдэлөөн империализм ба шэнэ түхэлэй колониализмын хүсэнүүдтэ эсэргүү шэглүүлэгдэнхэй гэжэ мэдүүлһэн байна.

Гэбэшье энэ восстаниин хойто үдэрынь Гамби Сенегалай булюу ехэ зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ эзэлэгдэхэ баатай болоо. Эдэ эзэмдэгшэд Францида тусхай һургуули гараһан, мүнөө үеын сэрэгэй техникээр, тэрэ тоодо «панар» гэдэг бронемашинаар, «пума» гэжэ вертолеттуудаар сум хангагданхай юм. Тоогой ба техникын талаар бүлюу хүсэтэй Сенегалай сэрэгүүд хэдэхэн үдэрэй туршада восстанида бодогшодые даража үрдиһэн байха юм.

Гамбиин нинслэл хотын гудамжануудта хүнэй шуһан гамгүйгөөр адхаруулагдаа. Хараһан хүнүүдэй хэлэһэнэй ёноор, Сенегалан сэрэгүүд ашлуудан гэрнүүдые автомат болон минометтоор гам хапрагүйгөөр буудажа мэдээ. Алуулһан хүнүүдэй ойеые бульдозероор түлхин, далай руу хаяһан байна. Нигэжэ Гамбида шэнэ түхэлэй колониализмын журам дахяад тогтоогдобо.

Африкын бэеэ даанхай гүрэнэй дотоодын хэрэгүүдтэ гадааданаа бүдүүлиг муухайгаар хамаарһан ушарые сагааруулха һэдэлгэ хэнниешье этигүүлхэгүй байна гэжэ Англиин буржуазна «Дейли телеграф» газетэ мэдэрхэ баатай болобо. Тодорхоолон хэлэхэ болоо һаа, Сенегалай сэрэгүүдэй добтолон оролгые Сенегал ба Гамби хоёрой хоорондохи оборонно тухай хэлсээе болото дээрэнь бэелүүлгэ гэжэ харуулагдаһан байха юм. Газетын үнэн зүөөөр тэмдэглэһэнэй ёноор, имагтал гадаадаһаа эзэрхэг түримхэй добтолгын хэгдээ һаа, сэрэгэй туһаламжа үзүүлэгдэхэ зэргэтэй. Энэ удаа эндэ тиимэ юумэн огто байгаагүй. «Парижай зүгһөө «ногоон галай» үгтөөгүй һаа, Сенегалай сэрэгэй добтолго болохогүй һэн. Энэ операци тухай Елисейскэ ордон урид мэдээсэгдэһэн байгаа».—гээд Франциин «Котидьен де пари» газетэ тэмдэглэнэ.

Эдэ бүгэдэ юун тухай үшөө дахин гэршэлнэб гэхэдэ, эзэрхэн зонхилжо байһан али нэгэ райондонь өөртэнь аюулта байдалай тохёолдобол, империализм юунэйшье урда минин байжа үгэхэгүй байна.

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

ВАРШАВАДА УУЛЗАЛГА БОЛОБО

ВАРШАВА. ПНР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ, Национальна оборонын министр В. Ярузельскин Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главнокомандалагша Советскэ Союзай маршал В. Г. Куликовтой уулзаба.

ПАП агентствын мэдээсэһнэй ёноор, нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй мүнөөнэй шатадахи ажал ябуулга, тэрэ тоодо Польшын сэрэгүүдэй даншалхы талаараа хэр бэлэн байһан асуудалнуудта уулзалгын үедэ зүбшэн хэлсэгдэнэн байна.

Польшын сэрэгүүдэй генеральна штабай начальник орониин генерал Ф. Сивицкий, тэрэшэлэн Польшын сэрэгүүдэй дэргэдэхи нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главнокомандалагшын түлөөлэгшэ армиин генерал А. Ф. Щеглов уулзалгада хабаадалсаа.

Уулзалга үнэн зүрхэнэй, нүхэр ёноной оршон байдалда үнгэрөө.

КПВ-гэй ЗЭРГЭНҮҮД УРГАНА

ХАНОЙ. Вьетнамай Коммунис партиин болохоёо байгаа V съездын урда тэй КПВ-гэй зэргэнүүдтэ шэнэ отрядууд нэмэжэ ороно.

Байгша оной түрүушын зургаан һара соо 47 мянга гаран түрүү хүдэлмэришэд, таряашад, Вьетнамай Арадай Армиин сэрэгшэд, интеллигенциин түлөөлэгшэд коммунистын нэрэ зэргэ зүүхэ эрхэдэ хүртэһэн байна. Кандидадуудай 87 процентнь Хо Ши Минэй Коммунис Залуушуулай Союзай һургуулине гараһан. Олонхи залуу коммунистнуд дунда гү, али дээдэ эрдэмтэй, олон хүнниинь юрэнхы эрдэмэй ба политическэ һургуулида һурадаг.

Нинслэл хотодо Вьетнамай коммунистнуудай хуралдааной эхилтэр хэдыхэн һара үлөө. Тэмсэлдэ хатуужаһан революционернүүдтэй, дүршэлтэй ветерануудтай хамта һаяхан партийна биледүүдые абаһан хүнүүд ерэхэ табан жилдэ хараалагдаһан социалис байгуулалтын программые зохёон табиха, КПВ-гэй ажал ябуулгын дүнгүүдые сэгсолхо юм.

Ф. КАСТРО АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР МЕКСИКЭ ОШОБО

КОСУМЕЛЬ (Мексикэ). Мексикын президент Хосе Лопес Портильогой уряалаар Кубын Компартийн ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын Гүрэнэй Советэй ба Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Фидель Кастро албанай хэрэгээр хоёр үдэрөөр эндэ ерэбэ. Косумель арал дээрэ хөөрэлдөөнүүд эхилээ.

Кубын айлшанай хүндэлэлдэ эмхидхэгдэһэн обед дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Мексикын ба Кубын хоорондохи хани ёноной харилсаануудые уламнята, бата болгохын тула уласхоорондын мүнөөнэй байдалай гол асуудалнуудаар һанал бодолоо анхалдаха арга энэ уулзалга олгохо байна гэжэ Х. Лопес Портильо мэдүүлбэ.

Ф. Кастро харюугай үгэ хэлэхэдээ, «Эб найрамдалай, һаналаа нэгэдэлгын» зорилгоор ерээб гээд тэмдэглэбэ. Хоёр гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй уулзалга Кубын ба Мексикын хоорондохи харилсаануудые улам гүнзэгырүүлэн бэхижүүлгэдэ туһа дүхэм болохо юм гэжэ онсолон зааба.

Ф. Кастрын албанай ёноор аяншалга хоёр ороной хоорондохи олон талын харилсаанай амжалтатайгаар хүгжэжэ байһые харуулна гээд Мексикын ба Кубын хэблэл бэшээ. Кубын Компартийн ЦК-гай политбюрогой гэшүүн, Кубын Республикын Гүрэнэй Советэй ба Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо Карлос Рафаэль Родригес, Кубын гадаадын хэрэгүүдэй министр Исидоро Мальмиерка Ф. Кастротай хамта ябалсаа.

ФРГ. Баруун Германийн хэдэн мянган һурагшад багшанартайгаа хамта демонстрацида хабаадалсаба. Висбаденда болоһон энэ демонстрацида хабаадагшад гэгээрэлдэ һомологдоһон мүнгэ зөөрнин буу зэбсэг бүтээлгэдэ хэрэглэлгые буруушааһан тухай плакадуудые барнжа ябаа. Жэшээнь, «Торнадо» гэһэн бомбардировщигые бүтээлгэдэ гаргашалагдаһан 80 миллион марка сэнтэй мүнгэн зөөрсэр 2 мянган хүнние һургажа болохо байгаа гэжэ плакадуудай нэгэн дээрэ бэшээтэй байба. Мэргэжэл олгохо һургуулинуудта 30 мянган хүн һураха аргагүйдэнэ, 20 мянган багшанар дуталдана.

ТАСС-ай фотохронико.

ТОБШОХОНООР...

УЛААН-БААТАР. ВЫСТАВКЭ НЭЭГДЭЭ. «Ленинэй зааһан замаар» гэһэн выставкэ эндэ, В. И. Ленинэй музей дотор нээгдэбэ. Совет арадай түйлаһан асари ехэ амжалтануудые харуулха 700 гаран экспонат табигданхай. Энэнь аха дүү коммунис партинуудтай КПСС-эй тогтооһон нягта харилсаа холбоон тухай хөөрэнэ. КПСС МНРП хоёрой хоорондын харилсаа холбоондо, Советскэ Союзай ба Монгол ороной арадуудай хани барисаанда зорюулагдаһан тусхай таһаг эндэ бии.

БОННА. БУРУУШААЛАЙ МИТИНГ. Буу зэбсэг үрдилдэн түхеэрхые буруушааһан ехэ митинг Мюнхендэхи «Моторен-унд турбинэнунион» гэдэг сэрэгэй концернын хаалгануудай дэргэдэ болобо. Городой олон мянган улад зон профсоюзуудай, «Эхэнэрнүүд амгалан байдалай түлөө» гэһэн баварска эмхийн урялгаар сугларбад.

Байгаали ХҮН да

ОЙ МОДОЁО АРШАЛАН ХАМГААЛАЯ

Буряад ороной ой модон арадай ажахыда анхаб тар ехэ удха шанартай. Модоор барилга хэгдэнэ, целлюлозно-саарhанай промышленностьда тэрэ хэрэглэгдэнэ, бидэндэ hархяаг, hамар, эм домой зүйлнүүдые үгэнэ. Ой модон агнуури хэхэ, ан үсхэбэрилхэ, зүгы бариха арга олгоно. Ой модоной нимэ ехэ аша туhыень бидэнэр бүгэдөөрөө ойлгоно гээшэ гүбди?

Манай Байгал шадарай ой модон жэл бүри түймэртэ шатажа, арадай ажахыда ехэхэн хохидол ушаруулагдана. Энээнhээ боложо, тазарай хүрьhэн муудана, уhа гол дундарна, таряалангай ургаса доошолно бшуу.

Түймэрэй болоhон газарта хүн зоной амарха, алирhа жэмэс, hархяаг суглуулха аргагүй байдаг. Илангаяа Улаан-Удэ, Закаменск болон бусад город, hуурин газарнуудта дүтэ түймэр гаража, хэдэн арбаад жэлдэ hэргээгдэхээр бэшэ хохидолдо хүргэнэ.

РСФСР-эй ой модоной хуулиин ёhоор эрхэтэн зондо модон соогуур зоргоороо ябаха, үрэ жэмэс, hархяаг, hамар суглуулха эрхэ олгогдоhой. Зүгөөр тэдэнэр ой соо галай аюул hэргылхэ, модо, бурганаа хухалхагүй, муудуулхагүй, ойе бузарлахагүй, шоргоолжоной бутануудые ба шуубуунуудай уурхайе hандаргахагүй уялгатай. Тиимэhээ бидэнэр энэ уялгаяа заахашье мартаха ёногүйбди.

Теэд хүнүүд ой соогуур ябахадаа, олон ушарта энэ уялгаяа мартадаг байна. Унтараангүй орхиhон гал, тамхин, зуруул, шэл амhартанууд, автомашина болон тракторнуудhаа гараhан галhаа түймэр татадаг байха юм. Энэмнай хүнэйл hаланаар ябаhанhаа болодог гээшэ. Зарим районуудта ойдо дүтэ хагда галдадаг муу заншал орхигдоногүй. Иимэ ушар Баунтын, Ярууныи болон Хэжэнгын районуудта дайралдадаг. Хагда галдаhанhаа түймэрэй болодог ябадал бэшэшье газарта ушарна.

Манай республикада яахадаа түймэр бэлэхэнээр гараhаб гэхэдэ, эндэмнай нарата сэлмэг удэрнүүд олон, хура бороон бага ородог, хада хабсагай элбэг байна ха юм. Республикамнай айхабтар ехэ дайда эзэлнэ, эндэ Австри, Албани, Венгри болон Дани үрэнүүд сүмоороо баггаха жэшээтэй. Тэрэ саанаа энэ дайдымнай гурбанай хоёр хубине ой модон эзэлнэ, эндэ ехэнхидээ галай аюулда бэлэхэнээр абтадаг шэлбүүhэтэ модон ургана. Илангаяа баруун урда талын, түбэй районуудта нэмжыдэг нарhан модотой ой угаа аюултай байдаг.

Май июнь hарануудта ган гасуур байжа, шанга hалхин буужа, хүн зоной ажаhуудаг газарhаа холо гараhан түймэрые унтараахань айхабтар бэрхэшээлтэй.

Энэ жэлдэ түймэр сараха ехэ хэмжээнүүдые ой модоной ажахынууд, совет органууд абаhан байна. Ойн түймэр унтарааха албатан томилогдоhон, тусхай техникэ ба зэр зэмсэг бэлдэгдэhэн юм. Тиихэдээ урда жэлэй алдуу эндүүнүүд анхаралда абтаа hэн.

1981 оной март hарада энэ асуудалые республикын Министрнүүдэй Советдэ хаража, ой модые түймэрhөө хамгаалха хүдэлмэрине шангадхаха тусхай тогтоол абтаhан байна. Энэ тогтоолой ёhоор ойн түймэртэй тэмсэхэ хүсэн ба хэрэгсэл тодорхойлогдоhон, тусгаар онhьюжоруулагдамал отрядууд болон дружинануудай дежурлаха график табигдаhан, ойн түймэртэй тэмсэхэ онсо эрхэтэй республиканска комисси байгуулагдаhан юм. Мүн энэ асуудалаар городуудай болон районуудай Советүүдэй гүйсэдкомууд тогтоол абаа.

Энэ жэлэй гандуу байдалые хараада абажа, апрелиин 24-hөө хүн зонине ой соо орохые хориhон онсо шанга шийдхэбэри республикын Министрнүүдэй Совет абаха баатай болоо hэн.

Хэды нимэ хэмжээнүүдэй абтаашье hаа, байгша ондо нилээд олон газарта түймэр гараhан байна. Түймэрэй аюул хэлэшэгүй бэрхэ. Эндэ ганса ойн модон дүрэггүй, мүн hуурин газарнууд дайрагдадаг. Ойн түймэртэй тэмсэхэ үедэ хүн зон гэмтэнэ. Иимэ баримтануud Загарайн, Баунтын районуудта урда жэлнүүдтэ үзэгдөө бэлэй.

Республика доторхи ой модые түймэрhөө хамгаалха хэрэгтэ гүрэн 4 миллион шахуу мүнгэ зөөри жэл бүри гаргашална, хүнүүд ами наhаяа гамнангүйгөөр түймэртэй тэмсэнэ, ногоон баялигаа хамгаалха гэжэ ороддоно.

Мүнөө үедэшье ой модоной түймэртэ шатаха аюул hулараагүй. харин республикымнай ехэнхи газар дээрэ түймэрэй аюул бии байhан зандаа.

Республикын Ой модоной ажахын министерство, «Бурятмежколхозлес» үйлэдбэриин нэгэдэл, Догоодын хэрэгүүдэй министерство болон тэрэнэй нютагуудтахи органууд ой модон соо түймэр гаргахагүй гэhэн эрид шанга хэмжээнүүдые бэелүүлхэ, түймэр табиhан гэмтэ хүнүүдые элишэлхэ уялгатай.

Гэхэтэй хамта бидэнэр республикынгаа бүхы ажалшадта хандажа, ой модоёо түймэрhөө хамгаалаял гэжэ уряалха байнабди.

Ямар ушарhаа түймэр гаранаб, хэн эндэ зэмэтэйб гэhэн хэдэн баримтануудые абажа харая.

Хандагатайн лесхозой газар дээрэ пенсионер Семен Михайлович Козлов 1981 оной апрелиин 19-дэ сабшалангай хагданда гал аhаагаад, тэрэнээ миин орхижорхёо. Энээнhээ боложо, 70 гектар дээрэ ой модон шатажа, 3745 түхэригэй хохидол ушаруулаа.

Мүн эндэхи XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой луговод Бадма Пронович Сабинаевай гэмээр ехэ түймэр гаража, 60 мянгаад түхэригэй хохидол ушаруулагдаа.

Витимэй лесхозой газар дээрэ геологуудай партиин хүдэлмэрилэгшэ Иван Трофимович Кружиин галда hаланаар хандажа, 0,3 гектар модо шатаагаад, 662 түхэригэй хохидолдо оруулаа. Гэмтэ хүндэ яла тохогдоо.

Агууехэ Октябриин социалис революциин болоhоной ашаар ой модон бүхы арад түмэнэй баялиг гэжэ тоологдоhон байгаа. Тиигэжэ 1918 оной майн 27-ной Декредээр «Ой модон тухай» хуули гаргагдаhан юм. 1977 оной майн 17-до СССР-эй Верховно Совет ой модоной хуулиин үндэнэ hуурине баталаа hэн. Энэ хуулиин ёhоор РСФСР-эй Верховно Совет РСФСР-эй ой модоной кодекс баталан абаа.

Эдэ хуулинуудай ёhоор ой модые эрдэмэй үндэhөөр эрхилхэ, тэрэнние комплексноор ашаглаха, мүнөө байhан хүн зоной, үетэнэй ерээдүйн аша туhада ой модо hуулгаха, тэрэнние аршалан хамгаалха, совет хүнүүдые ой модондоо эзэн ёhоор, гамтангаар хандахаар хүмүүжүүлхэ хэмжэнүүд хараалагдаhан байна. Эдэ хуули, ёhонуудые республикымнай хүн бүхэн бэелүүлэг дэ гэжэ үшөө дахин hануулнабди.

Б. НИКОЛАЕВ.
республикын Министрнүүдэй Советэй түрүүлагшыи орлогшо.

АРАДАЙ ИСКУССТВЫН МУЗЕ

МОСКВА. Шэмэглэн гоёохо ба арадай искусствын бүхэроссии музей hаяхан эндэ нээгдэбэ. XIX зуун жэлэй архитектурын хүшөө болохо Делегатска үйлсөорхи 3-дахи гэртэ 2 мянга шахуу бүтээл hэгэдүүлhэн түрүүшын экспозиции нээгдээ.

—Ямаршалт арадай уран шадабаритадай бүтээhэн хэрэгсэлнүүдтэ, шэмэглэн гоёохо искусствын уран зураашадай зохёол бүтээлнүүдтэ арадай үндэhэн абари зан, бэлиг, гоё hайханиие ойлгодог байhаниинь тодо хурсаар харуулагдадаг юм.—гэжэ музейн директор А. Степанова хэлэнэ. — Богонишог болзорто Россин Федерациин түрүү музейнүүдэй ламжаар арбаад мянга понат суглуулагдаhан. Музейн экспозициин хубинень лэ бидэ набди. Тэдэ 14 залда дэнхэй, СССР-эй арадай олон үндэнэ яhатанай кусство тухай яhала нээр харуулна.

(ТАС

Нютаг нютагай hонин

ТҮНХЭНЭЙ РАИОНДО:

Наймаалагшадай амжа ітв

Хойморой сельпогой худэлмэрилэгшэд районойнгоо худалдаа наймаанай эмхи зургааануудай дундаhаа социалис мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ илажа гарадаг. Эд бараа худалдадаг магазиниинь хахад жэлэйнгээ түсэбые 117,9 процент дүүргээ юм. Тус коллективые З. Д. Сокторева хүтэлбэрилдэг.

Бусадшье олон магазинуудай hайшаалта худэлмэрине тэмдэглэмээр. Хуурай-Хобогой хүн зон нютагайнгаа магазинай наймаалагшадай урин, хүндэмүүшэ налгай зан тухай, ажал худэлмэрээ урагшатай hайнаар эмхидхэдэг тухайнь ханалтатайгаар хөөрэдэг. Эдэ магазинуудай наймаалагшад hара бүриингөө даабарние заатагүй дүүргэдэг.

Түсэбөө үлүүлнэ

Жэмhэгэй совхозрабкооной коллектив хахад жэлэй туршада 1170,7 мянган түхэригэй эд бараа худалдаха түсэбтэй hэн. Тиин эршэмтэйгээр, социалис мүрысөөнэй гурим сахин худэлhэнэй ашаар энэ түсэбөө үлүүлэн, дүн хамта 1219,5 мянган түхэригэй продукци наймаалаа. Ороддолго шадабаряа hуладуулангүй худэлөө hаань, саашадаа энэ амжалтань арьбадхагдахань лабтай.

Б. СЫРЕНОВ.

Амарна, ажалл

Толтын дунда hуг бүлэг hурагшад мүнөө тэ гэжэ газарта ажалл амаралтын лагерьта Эдэнэр жэл бүри эндэ лажа, сэбэр агаарта байдаг юм. Эндэ 7-до дэхи классуудай hур амардаг юм.

Байгша ондо түс линиин 26 хүбүүд, басагад точные Саяны» колхозбан гектар капуста, хой тер, дээрэ тэжээлэй ургуулна. Мүнөө эдэнэ ра бороогой hүүлээр ургаhан бурган үбhэ, ень түүнэ, уhална.

Сүлөө сагай гараха бэр агаарта амарна, сөө hорилго үнгэргэнэ. А классуудай hурагшад тус хын тэжээл бэлэдхэнэ баадана, мал адуулан туhаламжа үзүүлэн, дуршэлтэй боложо бай

В. ТУЛ

ШҮҮХЭ ГЭБЭЛ...

Гурэнэй дотоодын гурбан процентнэ шүүбэринн урьhаламжа хадаа хүн зоной мүнгээ хадагалха да эгээл тааруу зохид арга болоно. Урьhаламжын облигацинуудаар шүүбэринүүд жэл бүри 8 тиражаар үнгэргэгдэдэг. Тодорхойлбол, жэл бүри февралиин 15-да, мартын 30-да, майн 15-да, июниин 30-да, августын 15-да, сентябриин 30-да, ноябриин 15-да, декабриин 30-да үнгэргэгдэдэг юм.

Урьhаламжын гуримаар тулэгдэдэг шүүбэринүүд гэхэдэ, 20 түхэригэй облигациар 5000, 2500, 1000, 500 100, 40 түхэриг тус тустань шүүжэ болохо.

Тиражай үнгэргэгдэхэ тума шүүхэ арга болемжо бүри ойртодог. Юуб гэхэдэ, урьhаламжын болзорой дүүрэтэр шүүбэринүүдэй тоо хубилдагүй, харин шүүбэридэ хүртэhэн облигацинуud саашадаа нааданда оруулагдадаггүй. Нөөсэлгын кассануудhаа урьhаламжын облигацинуудые ямаршье сагта худалдан абажа боломоро.

Нөөсэлгын кассануud облигацинуудаа hара бүридэ элдэб сэнгээр худалдадаг байна. Сэнгүүдыень нөөсэлгын кассануудhаа мэдэхэдэ болохо.

Республикын ажалшадай дунда урьhаламжа үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Гурбан процентнэ урьhаламжын облигацинуудые худалдан абыт! Гэртээ хадагалаад байhан облигацинуудаа шүүбэринүүдэй таблицануудаар саг болзортонь шалгажа байха хэрэгтэй гэжэ hануулалтай.

НААДАНДА ХАБААДАЛСЫТ!

1981 оной зөөрийн шүүбэринүүд соо «Жигули» ВАЗ 21011 түхэлэй 422, «Москвич»-2140 түхэлэй 422 автомашина, «Урал»М 67-36 түхэлэй 341, «ИЖ-Юпитер» түхэлэй 341 мотоцикл наадагдана. Гэхэнээ гадуур 13747 холодильник, 3001 самовар, өдолой 1087 машина, үнгэтэ ба хара, сагаан экрантай 2532 телевизор, ондо ондоо хэмжээнэй 7545 хибэс гэхэ мэтэ ба бусадшье эд бараанай зүйл олон.

Мүнөө үедэ чилээд олон шүүбэринүүд түлэгдөө. Мүнгэ-зөөрийн лотереин билетүдые олоор худалдан абыт! Шүүбэридэ хүртэхэ аза талаан байжа магад лэ!

Д. МАКАРОВА.
Улаан-Удын түбэй 6078-дахи нөөсэлгын кассые даагша.

ҮНЭН БОЛОhОН УШАР

Бүри үни хада манай Үнгөө нютагай Шохолойн Шагдарай гэртэ залинта буудал бууhан гэлсэдэг. Энэ хадаа үнэхөөрөө болоhон ушар юм. Минии багахан байхада, 1915—1916 онуудта гээшэ hэн ха. Энэ болоhон ушарые нюдөөрөө үзөө hэм гэжэ манай эжы хэлэдэг бэлэй.

Нэгэтэ зунай халуун нарата үдэр гэнтэ тэнгэридэ аадарай үүлэн бөөгнэрөөд, айхабтар ехэ сахилгаатай, залинта аадар оробо. Тэрээн дундуур сахилгаан сахилаад, тэнгэри лужаганаhаар лужаганажа, няттад гээд лэ гэрнай дорьбошобо ха. Харан гэhэйнь, Шагдар хүршынь гэрэй үрхөөр нюдаргын шэнээн монсогор улаан гал ороод, үүдээрнь ялагад гээд гарашаха шэнги болобо. Энэ хадаа тэнгэриин дуунай дундуур агшан зуура үнгэрөө. Иимэ гайтай ушаралые дүтэ байhан хүнүүд ажаглаhан байгаа. Мүнөө бодоод үзэхэдэ, «шаровая молния» гэдэг байжа болоо ха.

Тэрэ дары хүнүүд гүйлдэжэ гэртэ оробо ха. Юуб гэхэдэ, Шагдарай таба наhатай Найдан хүбүүн тэндэ гансаараа унтажа хэбтээ ха юм. Эхэнь энэ үедэ хажуудахи хүршындөө ошоhон байгаа. Хэдэн hамгадай эндэ ерэхэдэ, үүдэн сэлеэтэй, бурхан тахилынь hандаржа, шала дээрэ унашанхай. Унтажа хэбтэhэн Найдан орон дээрэhээ бүүгаад, бархиржа байба.

Найданай эжы, мүн суг ороhон hамгад бултадаа: «Ай, хөөрхы, хубүүеымнай бурхан хараа», «Бурхан абараа» гэлдэжэ байгаад, Найдан хүбүүе тэбэрижэ, таалажа оробод.

Найдан хүбүүн хамараа арашан: «Юун бурхан хараа гэнэт! Бурханшни булта газарта унашоод хэбтэнэл», — гэжэ үнэн ушарыень хэлэхэдэнь, тойрожо байhан hамгад бүгэдөөрэн эльгэ хатан энэлдэhэн гэхэ.

ҮНЭГЭН АЙЛГАБА

Манай нютагта Гамбал гэжэ ангууша хүн бии. «Хубшэ тайгын гүн руу гансаараа ошохоёо айдаг» гээд, нүхэдынь тэрэниие наада барида hэн. Үнэхөөрөөшье энэ агнуушан томо анда гараба, баабгай бартахи баряа гэжэ дуулдаагүй юм. Ойн захаар байратай бүдүүн хүзүүн, доргон гэхэ мэтын жэжэ ангуудые олзоборилдог байгаа.

Гамбалые өөрыень баба хүхеэн татаад, хөөрүүлээ hаа, «баабгайе бахалзуурдаад ушаагаа бэлэйб», «хүхэ шоные хүлhөөнь баряад, газар наншаа hэм» гэжэ байгаад маhалэхадаашье болохо.

Мүн нэгэ үнэн болоhон ушар тухайгаа намда иигэжэ хэлээ hэн: «Шара горхониие үгсөөд нэгэтэ хараашалжа ябабаб. Тэрэ саана нэгэ томо шара үнэгэн лэ хулганаашалжа ябаба. «А-а, энэш минии болоо» гэжэ бодоод, жалга руу ороод, бэеэ далдалаад гүйбэб. Энэ багта дүтэлөө ёhотой гээд, эгсэ зрье өөдэ абиржа байтарам, «ар-ур» гэлдээд хоёр үнэгэн носолдоhоор, үйлөө доройтомод юугээ булялдаа юм, урдаhаам унажа ерэбэ... Айhан, сошоhондоо барижа ябаhан буугаа шэдэhэнээ мэдэнгүй шэдээд, нэгэ мэдэхэдээ уруугаа хараад унашаhан хэбтээ бэлэйб.

Халаг даа, айhандаа иигэжэ амандаа ороhон хайран хоёр үнэгэ аядаа бэлэйб».

Д. ЦЫБЕНОВ.

НЭРЭНЬ МЭДЭГДЭБЭ

Агын буряадай автономито округой Могойтын районой Зугаалай нютагаархинда аяар холын Белгородhоо бэшэг ерэбэ. Хотын Яковлевска профтехучилищиин барилгын hуурин дээрэ газар малталгын үедэ манай городой түлөө ами наhаяа үгэhэн совет сэрэгшын шарил олдоо гэжэ баатар габьяатаhай дайшалхы замые мүшхэн тодорхойлдог эдиршүүл бэшэг дотороо мэдээсээ.

Буу зэбсэгүүд болон хубсаhа хунарайнь дунда «Дайшалхы габьяагай түлөө» гэhэн медаль, олдожо, тэрэнэй эзэниинь элирүүлэгдэбэ. Тэрэмнай Шэтын областиин Зугаалай нютагта түрэhэн. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн байhан, сэрэгшэ Дарма Доржиев, байба.

Сэрэгшэ Доржиевай фронт дээрэхи дайшалхы хэрэгүүд тухай тэрэнэй шагналай хуудаhанда иигэжэ бэшээтэй:

«...Нэгэдэхи стрелково батальоной пулеметчик, гвардиин улаан армеец Доржиев Дарма фашистнартай тэмсэлдэ хаваадахадаа, тэдэнние гам хайрагүйгөөр hамна бута сохилсожо, эрэлхэг зориг, баатаршалга харуулаа.

Оөрөө тэрэ журамтай, бээе барижа шададаг хүн. Пулемедынь хододоо эрхим hайн, ямаршье минутада дайсаниие үгы хэхээр бэлэн байдаг.

1943 оной январиин 26-да дайсанай ябаган сэрэгшэд кавалеритээ хамта батальоной урдаhаа добтолжо ороходонь, нүхэр Д. Доржиев өөрынгөө пулемедоор галта аадар адхажа, 11 гитлеровецые байра дээрэнь унагаагаад, бэшыень зугадуулаhан байна...»

Нютагайтнай хүн иимэ баатарлигаар тулалдадаг байhан.

Белгород хотын 16-дахи ГПТУ-гай hурагшадай үүсхэлээр Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда баатарай үхэлөөр унаhан сэрэгшэдэй хүүрнүүд ондоо тээ нүүлгэн хадагалагдаа, дээрэнь обелиск бодхоогоо. Училищиин баяр ёололой линейкэнүүд, харалганууд совет хүнүүдэй зол жаргалай түлөө ами наhаяа үгэhэн сэрэгшэдэй мүнхэ дурасхаалай обелискын дэргэдэ үнгэргэгдэдэг. hурагшад Эсэгэ ороондоо үнэн сэхэ байха туhайгаа тангаригаа тэндэ үгэдэг юм. Баатар байлдаашадай медаль, буу зэбсэг болон хубсаhа хунарайнь зүйлнүүд училищиин музейдэ табигданхай.

(«Забайкальский рабочий» газетэhээ абтаба).

ШОГ

Алтан хартаабха

Хабарай hалхитай хагсуу хаhа байгаа.

Эндэ-тэндэ гал дүлэн гаража, түймэр сарагшадай унтаха нойроо, эдихэ хоолоо мартаха тооной тухашаржа байhан нэгэ hүни Хупата тосхоной пожарна депогой телефон наяршаба.

—Пожарнигууд гүт?

—Тиимэ.

—Уржадэр огородтоо хартаабха булажа дүүргээбди,— гэжэ наhажаал эхэнэр хөөрөөгөө эхилбэ. —Амтатайшье, томоор ургадагшье сорт. Хальhыень хуулахада, алтаржа байдаг хартаабха...

—Юуб хартаабхаяа хэлээбта? Түймэр гараа гү?

—Хореогой захада тулатар таряатай байха. Шэжэр алтанда адли, бутаржа байдаг хартаабха.., — гэхэдэнь дежурна ууралаад, трубкаяа табижархиба.

Телефон дахин наяржа, үнөөхил hамганай абяан дуулдаба:

—Танай пожарнигууд нюдэ нюургүй гүйлгэлдэжэ ерэзд, гал унтаргаахаяа манай огород соогуур ошоходоо, хамаг хартаабхыем машинаараа бүдаруулаг лэ гэхэеэ hанаа hэм...

—Юун галаа хэлэнэт? Түймэр гараа гү гэнэб?!

—Хуршымнай байшан шатажа байна, — гэжэ тэрэ эхэнэр хашалгүйгөөр харюусаа бэлэй.

Ш-С. БАДЛУЕВ.

АЯНШАЛГЫН БААЗА ҮРГЭДЭНЭ

Аяншалагшадай «Теберда» гэhэн баазада барилгашад хоёр хүнэй байха тааруу зохид таналгануудтай гостиницын шэнэ корпус ашаглалгада оруулаа юм. Эндэ жэл бүри аяншалха дуратай 20 мянга гаран хүние угтан абаха аргатай болоо.

Аяншалгын энэ баазада ерэhэн хүнүүд Хойто Кавказай хада уулануудай үзэсхэлэн газарнуудтай танилсаха, дуршэлтэй инструкторнуудай хүтэлбэри доро саhан хушалтатай хадануудые ябагаар дабажа. Хара далайн эрьедэхи пляжнуудта хүрэхэ юм.

Энэ табан жэлдэ аяншалгын баазада гостиницын түхэл шэнэжэтэй үшөө хоёр корпус баригдахаар хараалагдана.

Теберда.
Карачаево-Черкесскэ автономито область.

(ТАСС).

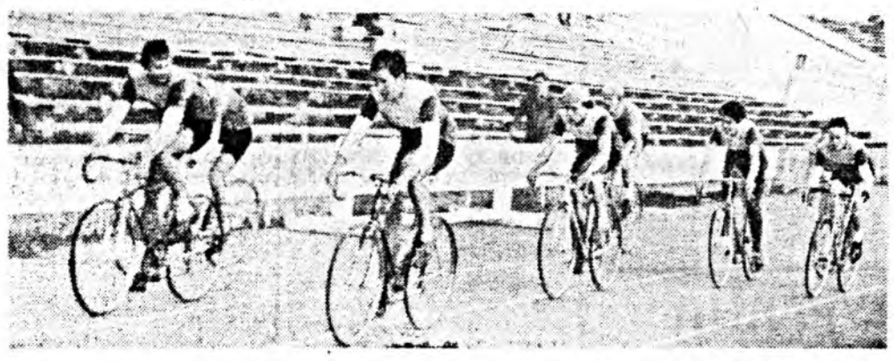

О

Велосипедээр урилдадаг манай республикын суглуулагдамал командын гэшүүд, спортын мастерта кандидадууд Ю. Бурдуковский, В. Клочихин, Н. Родионов, Р. Рыжков, А. Имеев болон бусад командын тренер Галсановай хүтэлбэри доро таhалгаряагүй hорёо мүрысөө үнгэргэжэ, hонирхолтой энэ спортдо дуратайшуулай дунда талархал, омогорхол татадаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бүлэг велосипедистнүүд футболой нааданай забhарлалгын үедэ эзлжээтэ урилдаагаа үнгэргэжэ ябана.

М. СУТУРИНАЙ фото.

О

ШЭНЭ КИНО

«АМАРЖА БАЙГШАДАЙ АЖАБАЙДАЛhАА»

Крымдэхи ороhоhон намар. Далай дээрэ хүйтэн, манатай. Эргэ харанхы болоно. Алтан-шара набшаhан хүл доогуур hаршаганана. Тойроод аали намдуу байдал. Хүншье үсөөн. Юрэдөө, амаралтын халуун хаhа бууранхай.

Иимэ оршон байдалаар Николай Губенкын **«Из жизни отдыхающих»** гэжэ фильм эхилнэ. «Чеховэй хаhа» гэжэ нэрлэгдэдэг энэ сагта Хара далайн урда эрьедэхи пансионадуудай нэгэндэ хүнүүд амаржа байна.

Абари зангаараа, hонирхолоороо. наhаараа болон социальна байдалаараа тон ондоо хүнүүд эндэ суглараналай. Эдэ бүгэдэ хамтаржа, курорт дээрэхи эреэн, тингэбэшье хүнгэхөөр танигдамаар ниитэ олон боложо үзэгдэнэ.

Пансионадтахи сүлөө саг баhал эмхидхэгдэхэ ёhотой: далайн эрьеэр ба сэсэрлиг соогуур сэнгэлгэ, бильярд наадан, үдэшэндөө карта наадалга, телевизор харалга — баран саг болзортой.

Тиигэбэшье hаань, эндэ амидарагшад юугээршье hамаарха аргагүй дээрэhээ үйдана, сагаа эльгээжэ ядажа зобоно. Тиимэhээл Чикин «Юундэ цыганнуудые дахинаа урихын аргагүй юм?» гэhэн нэгэл асуудалаар Лисюткиндэ хандажа, хашартай болошоно.

Тиигэhээр байтар, эдэ, нэгэ талаhаа энеэдэтэйшье, нүгөө талаhаа гашуудалдаа дарагдашаhан амарагшадай дундаhаа хоёр хүн удаа дараалан бусадhаа шалгаран гарана. Эдэмнай ганса бээ Алексей Сергеевич Павлищев, ехэ болоhон басаганай эхэ Надежда Андреевна хоёр болоо.

Хэнhээшье тэдэ гайхана, түбэгшөөнэгүй. Амарагшадай ажабайдал тэдэниие hонирхуулнашьегүй. Тэдэ хоёр хододоо хоюулан, хоюуланhаань ондоо хүн дүтэ үгы шэнги. Иимэ аяг аашаараа тэдэнэр бултанай анхарал татана. Бээ бээ тэдэнэр гансата олоо.

Тус фильм ажабайдал мэдэхэ болоhон, залуу бэшэ хоёр хүнэй хоорондо түрэhэн, хүлеэгдээгүй, бүхы юумэ хубилгаhан, сүхэрлэгэ хуби заяаень эмдэhэн дуран тухай хөөрэнэ.

Борохон далай долгилно. Эрьенүүдыньшье хооhон. Амарагшад гэр гэртээ тараа. Харин уйдхар гашуудалда дарагдашаhан уйтай Лисюткин причал дээрэ «шэнэ амарагшадые» хүлеэн зогсоно.

Режиссер оператор хоёрой иимээр түгэхөөhэн фильм удхаараа үнэтэйшье байжа магад. Камерамнай зариманаа үгэhөө үлүү байдаг гэжэ тэдэнэр тэмдэглэдэг. Харин тэдэнэрэй камера хоёр хүнэй дунда мүндэлhэн ухаан зурхэнэй түрэл бололгые, саашадаа айхабтар hайхан, уян зөөлөн хандалгатай харилсаае, шэнэ ажабайдалай бии болоhые харуулна.

Л. ДАНИЛОВА,
кинопрокадай хүдэлмэрилэгшэ.

ХААНА, Ю У Н БОЛОХОБ?

△ Августын дүрбэнhөө зургаан болотор Москва хотын В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ түбэй стадион дээрэ хүнгэн атлетикээр уласхоорондын мүрысөөн боложо эхилбэ. «Правда» газетын шангуудта хүртэхын түлөө эхилhэн энэ мүрысөөндэ манай нютагай хүбүүд, басагад хабаадана. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, уласхоорондын классай спортын мастернууд Павел Яковлев, Татьяна Позднякова, спортын мастернууд Евгения Ситникова, Александр Костецкий гэгшэд болоно.

△ Европын кубогта хүртэхын түлөө хахад финалай мүрысөөндэ илажа гараhан уласхоорондын классай спортын мастер Надежда Виноградова августын 28—29-нэй үдэрнүүдтэ Европын кубогта хүртэхын түлөө үнгэргэгдэхэ түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаха юм.

△ ГТО-гой олон зүйлөөр республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Улаан-Удэ хотодо августын 8—9-нэй үдэрнүүдтэ болохоор хараалагдаба. Физкультурнигай бүхэсоюзна үдэртэ зорюулагдаhан энэ мүрысөөндэ спортын булгэм, спортын клуб, предприятинуудай олон тоото спортсменууд хабаадахаар хүлеэгдэнэ.

М. БОРИСОВ.

СПОРТ

ПРАВДА БУРЯТ

Нэгэдэхи хуудаhанда. дэлмэришэн шефүүдэй заншалнууд» — түрүү шэг. «Тэжээл бэлэдхэ мүнөөдэрэй шухала зо го» — республикын ам нуудhаа абтаhан мэдээсэ дэй суглуулбари. Барк талмайнууд дээрэhээ аб мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаhанда. тийна ажабайдал. «Ухаа долой ажабайдалай туб Д. Цыдыповэй статья. рагты: hонирхолтой дуй шэл. «Гахайнуудай но тэжээл».

Гурбадахи хуудаhанда. най гастрольнууд. «Нэр лодоо хүрэмөөр байна» А. Политовай шэнжэлэл ба байгаали. Хилын hаа.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. Нютаг нютагай hоннинд жэ. «Эдэн командарм» С. Хандажаповай зураг Мэдээсэлнүүд, соносхол

СЭНХИР ЭКР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММ

Орбита. 8.55 —Дамжуу программа. 9.00 —«Врем 9.40 — Үглөөнэй гимнаст 10.05 — О. Уальд. «Пор Дориана Грея» — теле-эк 12.30 — Шэнэ hонин. 15. Дамжуулгын программа. 1 — Шэнэ hонин. 15.35 — риматта фильмүүд. 16.30 «Д. Кугультиновай уран лэгэ».

Орбита. 17.30 —«Кенни Кроша» —олон серитэй hайханай фильм (1-дэхи с 18.45 — «Бидэ БАМ бар бди.

Улаан-Удэ. 19.15 — «Ю эй XXVI съездын шийд ринүүдые бэелүүлхын тул

Орбита. 19.45 —«Мүнө —түби дэлхэйдэ». 20.00 «Баатаршалга». 20.30 — Рахманиновай романсну 20.50 —«Мелочи жизни» уран hайханай фильм. 2 —«Время». 22.35 — «Ф вальнууд.., мүрысөөнүүд.. цертнүүд». 23.35 — «Му дэр — түби дэлхэйдэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММ

Орбита. 12.55 —Дамжу гын программа. 13.00 — хюун ушаралнууд» —хуу тэ зорюулагдаhан фи 14.15 —«Энээниие таанад дахат» — залуу ухаалан хеогшодой конкурс. 15.05 «Булта — эбтэй бүл». — «Искусствын уран б тэн». «Павел Луспекаев» телефильм. 16.45 — Му фильм.

Улаан-Удэ. 16.55 —Дамжу гын программа.

Орбита. 17.00 —Д. Д. Ш таковичой нэрэмжэтэ кв наадаха.

Улаан-Удэ. 17.30 —«Х Дабаан» гэжэ аяншалгаш телеклуб. 18.10 —Мультфи нүүд.

Орбита. 19.15 —«Зураг ридэнь — наран!».

Улаан-Удэ. 19.45 — Сп холнууд.

Орбита. 19.55 — Дамжу гын программа. 20.00 — «Д дөөгэй час». 21.00 —«А лан нойрсогты, багашуу «Бурууxан» — мультфи 21.15 —«Хани харилсаа тележурнал. 21.45 — «А дай аялгануud». 22.00 — «Б мя». 22.35 —«Подруги» — hайханай фильм. 00.10 —СС эй арадай артист З. Сем лавын концерт.

Редактор Р. Б. ГАРМА

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Н-01655. Заказ № 184. Индекс 5901.